

PAULO ME LETA ROOMA ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

¹ Cane Paulo, Yeesu Keriso me kaakesea bägrä gäne. Acejiyame cebine najuji teeme ätyepäneji biname me äbitame piyepu mara me nawenuji teeme Miiji Mene biname bine jajanename.

² Peei Miiji Mene tabe teeme sasa mename biname bine ituge jajanena teepi Oogäräneji Mene cabu oogärame egä cirege äbita.

³ Peei Miiji Mene lui Acejiyame me Bägrä mime Yageyame Yeesu Keriso poto cidi me. Tabe lui ai gawecewe cabu je biname me äbituji, Daawida me inge cabu liba aplimluj,

⁴ tabe cuta Acejiyame bau ca gyene. Tabe budre cabu ca liba arpinantuji, pui kokre ca biname bine jewabemuji egä tabe Acejiyame me conocäco Bägrä gyene.

⁵ Cane teeme miiji ne jepänujine, tabe liba cebine teeme ätyepäneji biname me nawenuji naace täapume cane iyeta maramara gawe biname bine gaabe awabejame teepi Yeesu Keriso me ngii poto cidi me mene äteciyame teebine ätrungame.

⁶ Weene cuta poto peei biname gemi, lui bine Acejiyame te itu tisoglicipi Yeesu Keriso me biname me äbitame.

⁷ Yoo, cäme mene agesa iyeta weeme täapume lui cina babo cewe Rooma je ätrunga cama inajininige, inge Acejiyame baborage singi weeme

tääpume, weebibine ituge asogleca teeme biname me äbitame.

Acejiyame mime Babe piyepu mime Yageyame Yeesu Keriso, cane teebibine aawejanenine teemi miiji te lenajame weeme cabu piyepu poode weebibine ceerame.

Paulo Eso Mene Jiicige

⁸ Yoo, niinäce cane căme Acejiyame ne eso ecărine Yeesu Keriso cabu ca iyeta weeme tääpume, ingle naace gyene iyeta ai gawecewe cabu biname cina itecijenemige weeme ätrunga poto cidi me.

⁹ Cane Acejiyame me kaakesea iyeta căme ngenecu cama jaawenemune, liba teeme Miiji Mene jaajanemune Yeesu Keriso poto cidi me. Teeme opo gaabe ai mene jiicenine egă cane Acejiyame ne ewejanenine weeme tääpume,

¹⁰ iyeta padare cane liba teeme bau irecu lätumutune. Cane teebine ewejanenine egă cane gaabe păpäna ai padare cabu weeme bau otnime, tabe liba singi gyene.

¹¹ Yoo, cane baborage singi găne weebibine păpăname kokre ceerame weeme seemo ireclota tääpume.

¹² Cane ai jijanininine, ingle cane singi găne weeme ätrunga ne kokre me wawename cuta piyepu kokre păpăname weeme bau ca căme ätrunga tääpume.

¹³ Căme ätrunga binamewale, cane singi găne weene umle äbitame egă bucurage padare cane ngene ituge atwanena weebibine ädărame, yepă cane äblicăco ge otni ngălu page. Cane singi găne weebibine ätityera ceerame piyepu peei ätityera cabu ca weeme miiji ätrunga mule ne păpăname,

cane lipu nuuja gawecewe biname bine pepu pana ätityera ituge ceera.

¹⁴ Cane ngenecu ca asicnantine egä cäme kaakesea gyene iyeta biname bine toraca gaabe awabame, iyeta lui cina Griik biname bime mene piyepu mule umle gemi, cuta lui cina teeme nuuja glunubora mene taatu jiiicemusi; biname lui cina umleumle cama gemi, piyepu biname lui cina umle cäco gemi.

¹⁵ Yoo, cane peei name pi singi gäne Miiji Mene cuta weebibine jajanename, weene lui cina babo cewe Rooma je inajininige.

Miiji Mene Lui Kokre Gyene

¹⁶ Cane ngene jotwananine egä Miiji Mene lui babo kokre cama gyene, ingle Acejiyame bau ca gyene peei mene. Peei cabu kokre pisi nyene biname bine ngenecu atamongärame teeme niia mule cabu ca äsecrera gaabe ceerame, iyeta lui cina peei Miiji Mene jäätrungusi. Peei mene niinäce Israela biname bime bau jajeji ge, puma cita ca cuta nuuja gawe biname bime bau me.

¹⁷ Yoo, peei Miiji Mene te jiiicenige Acejiyame lipu pui biname bine conöco me jaawenemuge lui cina teebine jäätrungusi. Biname te toraca ireclota cabu me labacituge, teeme ätrunga liba Yeesu Keriso me kaakesea cabu gyene, piyepu tabe peei ireclota cabu cängena yaanajuge teeme ätrunga name pi, Oogäräneji Mene te lipu jiiicenige egä,

“Pui biname me ireclota iyeteta gyene,
Acejiyame lui ne conöco me jaawenuge
teeme ätrunga cabu ca.

Iyeta Biname Conocono Gemi

¹⁸ Acejiyame te biname bine umle jaawenanemuge egä tabe teebibine mäpu daremu yääcäranemuge teeme niiyaniiya ngene atwanena täápume piiyepu teeme niiyaniya waweneca täápume, ingle teeme niiyaniya mule cina Acejiyame poto cidi me toraca ngene atwanena bine jïibemusi.

¹⁹ Acejiyame teebibine mäpu daremu yääcäranemuge, ingle naace popi biname bime täápume pajecu gyene teepi Acejiyame poto cidi me ngena umle cire läbitejisi, ingle tabe peei ne teeme täápume pajecu me ituge wawena.

²⁰ Yoo, pui padare cabu ca Acejiyame liba gawewecewe ne tewenuji ngälu page, biname cina miiji gemi umle äbita egä Acejiyame pisi nyene piiyepu teeme kokre iyeteta gyene. Ngänu gyene biname cina puu äblicäco teebine päpäna, yepä teepi miiji gemi iyeta gwidape päpäname Acejiyame lui bine ituge wawena, piba pui cabu ca teeme mule poto cidi me umle äbitame. Peei name pi teeme nuuja ingle lica gyene teeme umle cäco piiyepu niiyaniya mule täápume.

²¹ Biname umle gemi egä Acejiyame pisi nyene, yepä teepi lica teebine yaawejanusu egä, “Maane peese näte cime caburage Acejiyame, cime ire atwiyame,” piiyepu lica teebine eso yääcärusu iyeta gwidape täápume. Peei name pi teeme ngene atwanena mage käkäco me ituge äbita, teeme mope cabu nuuja miiji ngene atwana lica gyene, yepä iyeta teeme ngene atwanena krokeci-ye gemi.

²² Teepi jüicenisi, “Cine umle cama gemi,” yepä

teepi buduma gemi.

²³ Yoo, teepi lica Acejiyame ne yaawejanusu, lui iyeteta gyene, yepä teepi biname pana ceege bine jaawenemusi pui bine awejename, lui bime ireclota lica iyeteta gyene. Nuuja cina ceege bine jaawenemusi lui gawe cabu otnetneja gwidape pana, piyepu ele, piyepu biicwale pana, peei bine awejename.

²⁴ Peei buduma mule name pi Acejiyame biname bine papa ire taatu jaacitemuge teepi teeme conocono singisingi mule wawenecame. Teepi ajiri cama mule bine teemeteme jaawenemusi.

²⁵ Teepi toraca ngene atwana ne Acejiyame poto cidi me yäyeblyngtusi, piba tuwängle walya ngene atwana ne yaacatusi. Teepi yaawejanemusi piyepu teeme täapume yiiwärajemusi lui gwidape bine Acejiyame te itu tewenemuji, lica Acejiyamerage ne yaawejanusu. Yepä, mine müiji Acejiyame ne awepyeräjame iyeteta. Yoo, mine pepu pa jaawenepesi!

²⁶ Biname bime buduma awejena mule name pi Acejiyame teebibine ire taatu jaacitemuge teeme niyarage ajiri cama mule wawenecame. Pepu pi magebi cina singisingi läbitininusi nuuja magebi me tääpe täapume. Peei lui babo niyarage gyene, lica magebi bime toraca mule.

²⁷ Cuta rooriye cina pepu pana niyarage mule bine jaawenemusi. Teepi lica coga täapume singi, yepä singisingi läbitininusi nuuja rooriye me tääpe täapume. Teepi teeme tääpe me niyarage singi bine jaawenemusi, pepu pi mäpurage daremu ne jääpänusi teeme tääpe piyepu teeme ngene atwana liba pui mule cina sabe jaawenemusi. Peei

lui conocăco daremu gyene.

²⁸ Ingle naace popi biname cina singi lica gemi ngene atwa-nename Acejiyame poto cidi me, tabe peei name pi teebibine ire taatu jaacitemuge, piba teeme Acejiyame căco ngene atwanena cina iyeta niyarage me läbitininusi niia singisingi bine wawename, teepi lui bine cire lica jaawenemejisi.

²⁹ Teeme niyaniya mule cina babo läbitininusi, teepi nuuja singi lica conocăco mule täapume, iyeta teeme ngene atwanena nuuja biname poto cidi me lui claabe taatu. Teepi ire patre yaa-glemusi, biname bine walya yaangletnäjemusi, larnginininusi, piyepu nuuja biname bine budre me yaaglecimusi. Teepi nuuja biname bine teeme ngenecu bora jäämugetnemusi. Teepi nuuja bine yäärmärimusi,

³⁰ cuta teeme poto cidi me niia mene jicetnäjemusi. Teepi Acejiyame ne jäämugetnusi, piyepu teemeteme jääcelusi. Teepi lasicnantinusi egä teepi baborage gemi nuuja biname bime cabu ca, piba teemămu lawepyeräjininusi. Teepi ngene jwaatwananinusi cerămu cuta poto niia mule bine wawenecame; teepi cuta mage babe bime singi bine lica yaawademusi.

³¹ Teepi geäji gemi niia mule wawenecame, peei name pi lica ngene ca agli egä, “Ai lui niia mule gyene.” Teepi lica teeme mene toraca me jaawenemusi, teepi lica asicnenta owecu nuuja biname bime täapume, piyepu nuuja singi lica gemi teeme binamewale täapume.

³² Teepi iyeta umle gemi Acejiyame me cotre pisi nyene peei mule täapume egä laati te peei mule bine jaawenemuge, tabe miiji budre päpäna, yepä

teepi peei bine jaawenanemusi. Teepi cuta singi gemi nuuja cina peei bine wawenecame.

2

Acejiyame te Iyeta Biname bine Cirege Atrana

¹ Gone weene ngene jwaatwananinuye egä, “Yoo, poto biname pepu niyarage gemi,” ingle weene lica conocäco gemi, ngänu gyene weene laati bemi. Weene liba nuuja biname ne aitneja egä, “Niiyarage mule biname gyene,” piba teeme pana mule pa jewenepeye, weene weemämu laitnäjinuye.

² Mine iyeta umle gemi egä Acejiyame conocäco gyene biname bine atraname lui cina peei niyarage mule jaawenemusi.

³ Yepä, weene lui nuuja biname bine jaaitnäjemuye, cuta peei yepä niiya mule jaawenemuye, weene gone ngene jwaatwananinuye egä Acejiyame te nuuja biname bine mäpu daremu pa yäacäremepi, yepä weene pagege äsecrera teeme atrana cabu ca. Eewe, weene licarage cirege äsecrera!

⁴ Gone ngene jwaatwananinuye egä Acejiyame me owecu lui papa gwidape gyene, ingle tabe owecu baborage gyene piyepu lica watawata mäpu daremu weebibine ceera. Weene miiji umle gemi egä Acejiyame weeme bau babo owecu gyene, ai name pi tabe singi weene niiya mule cabu ca atatröngärame teeme bau me.

⁵ Yepä, weene liba ätecija cäco gemi, piba babo mäpurage cirege weeme daremu pui Ceräcerägäabu Bimu cabu, Acejiyame te liba

biname bine conocäco cire jaatranemepi mäpu daremu ceerame.

⁶ Yoo, Acejiyame piba iyeta biname bine teeme daremu cirege ceera teeme mule ibibi.

⁷ Tabe iyeteta ireclota teebibine cirege ceera lui cina miiji mule jaawenemusi gloose cäco, ingle teepi lui singi gemi teeme jamyacu apacljera, awepyeräja, piyepu ngälu cäco ireclota päpäname.

⁸ Yepä, nuuja biname cina teeme singisingi bine taatu jaawenemusi; teepi toraca gaabe ne jäägyusi teeme conocono gaabe cabu otnime, siige Acejiyame teebibine teeme mäpurage daremu cirege ceera.

⁹ Teepi babo ngenecu mäpu piyepu cewe cire loocaninipesi. Iyeta lui cina nüya mule bine jaawenemusi, teepi teeme mäpu daremu cirege päpäna, Israela biname niinäce piyepu nuuja gawe biname iyeta.

¹⁰ Yepä, iyeta lui cina miiji mule bine jaawenemusi, Israela biname niinäce piyepu nuuja gawe biname iyeta, Acejiyame te jamyacu apacljera, awepyeräja, piyepu poode teebibine cirege ceera.

¹¹ Ingle naace popi iyeta biname lui yepä pana gemi Acejiyame me opo gaabe je.

¹²⁻¹⁵ Yoo, iyeta lui cina Acejiyame me singi jaatropangtusi, teepi mäpu daremu cirege päpäna. Acejiyame te mäpu daremu cirege ceera mara-mara gawe biname bine, teepi liba teeme singi ne jaatropangtusi nüya mule wawename. Ngänu gyene teeme bau oogäräneji lica ge Acejiyame me Cotre Mene Moose lui bine soogäremuji, ingle naace gyene teeme ngenecu bora teepi umle gemi lui mule conocono gyene, lui mule conocäco.

Teeme ireclota cabu ca mine opo yaawatnusi egä Acejiyame me cotre piti nemi teeme trupa ngaleb-ora. Teepi cuta ngene ca laglinusi egä miiji mule, coo niiya mule, ingle nuuja taje teepi ngenecu miiji birige teeme mule poto cidi me, cuta nuuja taje ngenecu niiya birige. Acejiyame cuta Israela biname bine teeme mäpu daremu cirege ceera teeme niiya mule tääpume, ingle naace gyene teeme bau piti nemi oogäräneji Cotre Mene, yepä teepi peei bine lica jaawenemusi. Teepi umle gemi lui gaabe toraca gyene, yepä teepi lica conocäco peei gaabe cabu otni. Yoo, biname te lica conocäco läbituge Acejiyame me opo gaabe, tabe liba umle taatu ngena ne wawenname, yepä tabe cuta miiji peei ne toraca wawena.

¹⁶ Yoo, pui bimu cirege otni, lui cabu Acejiyame te Yeesu Keriso ne cire jaajepi biname bime ogä ngene atwanena bine atraname, cane lipu Miiji Mene cabu jiićenine.

Cotre Mule Lica Gyene Äsecrera Gaabe Israela Biname bime tääpume

¹⁷ Yoo, weene lui cina jiiçuye egä, “Cine Israela biname gemi,” weene apu jingenininige egä weeme ätityera pisi nyene Cotre Mene cabu, piyepu weeme mene nesae lica gemi egä, “Acejiyame lui cime yene.”

¹⁸ Weene iyeta umle gemi Acejiyame te ngena singi weene wawenname, piyepu weene Cotre Mene cabu ca umle ituge äbita toraca gaabe luci yene.

¹⁹ Weene biname bine jäje jaajananemuye egä, “Cine age temi awecluja irecu määsumäsu bi-

name täápume,” piiyepu egä, “Cine apaclyera gemi biname täápume lui cina krokeciye cabu icra-jenige.”

20 “Cine age temi ablaweja biname buduma mule biname bime täápume piyepu abiberäja biname bägrä pana biname bime täápume.” Weene apu jingenininige, “Cine iyeta gwidape umle gemi, ingle Cotre Mene cime bau piti nemi, piiyepu peei Cotre Mene toraca gyene.”

21 Yoo, weene babo singi nuuja biname bine abiberäjame, ngena name pi weene weemämu lica abiberäja? Weene bäärmu mene birige jajanena egä, “Ero gone!” Yepä, weene ero mule umle gemi.

22 Weene jiiceniye egä, “Sargi mule gone!” Yepä, weene cuta umle gemi peei mule. Weene uuje bine jäägyemuye, lica peei bine yiwäräjemuye, yepä weene gwidape bine ero ca yaawademuye peei uuje bime iiwäreja mete maramara cabu ca.

23 Weene jäje jaajananuye egä, “Cime bau piti nemi Acejiyame me Mene,” yepä weene Acejiyame me miiji ngii sabe jaawenuye, weene liba teeme cotre bine jaatropangtemuye.

24 Oogäräneji Cotre Mene te jiicenige egä, “Weene Israela biname bime mule name pi nuuja gawe biname cina niiya mene jiicemusi Acejiyame poto cidi me.”

25 Yoo, weene Acejiyame me Cotre Mene liba cängena jaawenemuye, piba cuta miijirage birige teeme cewecu weeme tääpe cabu lenajame, yepä weene teeme Cotre Mene liba cängena lica birige wawena, piba weeme Acejiyame täápume cewecu lui papa gyene weeme tääpe cabu.

26 Nuuja gawe biname, lui bime cewecu lica

birige, teepi peei Cotre Mene liba jaawenemusi, Acejiyame teebibine pa yaawademepi, epu pana teepi cewecu cama gemi liiyepu.

²⁷ Yoo, weene Israela biname lui cina Cotre Mene jaatropangtuye, ngänu gyene peei mene weeme bau piti nemi oogäräneji, piyepu ngänu gyene weene cewecu cama gemi, weene weeme mäpu daremu cuta cirege päpäna, ingle naace popi poto nuuja gawe maramara biname cina Cotre bine toraca jaawenemusi, ngänu gyene Acejiyame me cewecu teeme tääpe cabu lica gyene.

²⁸ Yoo, tääpe iirputa taatu te lica biname ne Israela biname me jaawenuge, ingle cewecu lui biname me tääpe papa cabu.

²⁹ Yepä, tabe Acejiyame me toraca Israela biname gyene lui te teeme trupa piyepu teeme ngenecu Acejiyame bau me ituge ceera. Siige, peei lui Aceji Seemo me kaakesea cabu ca gyene, lica Oogäräneji Cotre Mene cabu ca. Pepu biname te lica nuuja biname bau ca awepyeräja yaacatuge yepä teeme awepyeräja lui Acejiyame bau ca gyene.

3

Acejiyame lui Toraca piyepu Conocäco Gyene

¹ Weeme nuuja biname te pama ngene jotwananenige egä, “Nää, Israela biname niinäce gaabe gemi nuuja gawe biname bime cabu ca?” coo egä, “Teeme tääpume, nää, lipu ätityera gyene teeme tääpe cabu cewecu?”

² Yoo, teeme tääpume miijirage birige. Pui lui babo gwidape gyene egä Acejiyame teeme mene

Israela biname bine ecäremuji ire atwime iyeta nuuja biname bime tääpume.

³ Yoo, toraca gyene egä poto Israela biname cina peei mene cängena lica ire jaawenemusi. Yepä, weene gone ngene jwaatwa-naninuye egä Acejiyame teeme mene cängena lica jaawenemuge ai ingle naace popi poto biname cina cängena lica peei mene bine jaawenemusi.

⁴ Eewe, pepu lica! Acejiyame lui toraca gyene. Ngänu gyene iyeta biname cina walya mene jaajanemusi, Acejiyame iyeta padare teeme mene toraca me jaawenemuge. Oogäräneji Mene teeme poto cidi me jüicenige egä,

“Maane lui mene jüicemute, peei mene cina meebine naawabusi egä conocäco gäte.

Maane cuta conocäco yuutrutute atrana cabuca.”

⁵ Yoo, page weeme nuuja te pama ngene jotwananenige egä, “Nää, cine Israela biname cina liba conocono mule jaawenemusi, biname piba taatu jääpänusi egä, ‘Acejiyame me mule lui mara gyene; tabe conocäco gyene!’ Ai name pi Acejiyame te miiji ngii puma cita ca jääpänuge cime niiya mule cabu ca, tabe peei name pi conocono gyene cibibine mäpu daremu peei tääpume ceerame.” Pepu binamerage ngene atwanena gone!

⁶ Peei lui walya gyene! Acejiyame äblicäco poto conocono mule äsuceja, ingle naace popi tabe toraca conocäco gyene. Tabe liba conocono gyene, tabe piba äblicäco ai gawecewe biname bine cängena atrana, yepä tabe miiji gyene biname bine atraname, ingle tabe conocäco gyene.

⁷ Gonerage apu ngene jwaatwananinuye egä, “Nää, cine liba walya mule bine jaawenemusi, piba Acejiyame me mara toraca mule te babo me läbituge, siige tabe puma cita ca jamyacu apaclyera ne jääpänuge cime walya mule name pi. Acejiyame peei name pi miiji lica cibibine jaji egä, ‘Weene niiya mule biname gemi.’ ” Yepä, weene gonerage pepu ngene atwanena!

⁸ Yoo, poto biname cina buduma ngene atwanena name pi jiicemusi egä, “Mine niiya mule pa jaawenemepesi, ingle peei cabu ca Acejiyame me miiji ngii caburage pa läbitepi.” Yoo, poto biname cina cebine naitnäjusi walya mene ca egä cane te peei buduma mene jiicine. PEEI walya cabu ca teepi teeme mäpu daremu cirege päpäna. Eso!

Nuuja Biname te Lica Iyeta Padare Conocäco Mule Jaawenemuge

⁹ Yoo, peei cabu ca mine umle gemi egä Acejiyame me opo gaabe mine lui Israela biname gemi, mine miiji lica gemi nuuja biname cabu ca. Cane weebibine ituge jaji egä iyeta Israela biname piiyepu iyeta nuuja gawe biname yepä pana gemi. Mine iyeta niiya mule me kokre cabu ninajininige.

¹⁰ Oogäräneji Mene te pepu jiicenige egä:
“Nuuja biname te conocäco lica gyene Acejiyame me opo gaabe je.

¹¹ Nuuja biname te lica toraca umle cama gyene. Nuuja biname te lica toraca singi läbituge Acejiyame gome lenajame.

¹² Iyeta biname cina Acejiyame bau ca itu lata-trongäripesi.

Teepi iyeta niiya me itu läbitipesi.

Nuuja biname lica gyene lui te toraca mule jaawenuge, lica yepä te wawena.

¹³ Babo walya mene te täduge teeme tage cabu ca, epu pana niiya lengo te lipu tasatuge gape cabu ca, gape te liba ätrugera cäco.

Niiya mene te cobyame me niiya uudi pana täduge teeme tage cabu ca nuuja biname bine sabe wawename.

¹⁴ Teepi claabe name pi alwi mene jiicemusi.

¹⁵ Teepi wata nuuja biname bine niiya jaawenemusi; budre me yaaglecemusi.

¹⁶ Ngänu gyene teepi cewe ne liba yaabmalusi, pita piiyepu mäpu puma birige teeme niiya mule name pi.

¹⁷ Teepi umle cäco gemi poode cama lenaja.

¹⁸ Teepi cuta umle cäco gemi wälu pana äbita Acejiyame me opo gaabe je.”

¹⁹ Siige, mine umle gemi egä iyeta mene Cotre Mene cabu lui eei biname täापume lui cina Cotre Mene ngalebora yaacrajimuge. Pepu aitneja mene lui iyeta ai gawecewe biname bime täापume mine bojä agime mime niiya mule name pi, inge mine iyeta cirege aclajuta Acejiyame me opo gaabe je atrana täापume.

²⁰ Nuuja biname te licarage Acejiyame me opo gaabe je conocäco läbituge teeme Cotre Mene waweneca cabu ca, yepä Cotre Mene me kaakesea aghesa: Biname bine umle wawename egä teepi niiya mule cuta jaawenemusi.

Acejiyame Lipu Biname bine Conocäco me Jaawenemuge

²¹ Yoo, Acejiyame gaabe ne ituge awabudnita egä biname cina lipu Acejiyame me opo gaabe je conocäco me läbitininusi, piyepu ai gaabe lica birige cotre wawena. Cotre Mene piyepu mename biname bime mene cina itu teitnäjujisi peei gaabe ne.

²² Biname cina Acejiyame cama conocäco läbitininusi, teepi liba Yeesu Keriso ne jäätrungusi. Peese nyene yepä taatu gaabe. Nuuja mara gaabe lica gyene Israela biname bime täapume piyepu nuuja gawe biname bime täapume,

²³ ingle naace gyene iyeta biname cina niiya mule bine jaawenemusi. Iyeta biname lui toraca ingwe gaaberge gemi Acejiyame bau ca, tabe lui conocäco piyepu jamyacu apacyera cama gyene.

²⁴ Yepä, Acejiyame te biname bine papa itityeräjenemige teeme babo miiji cabu ca. Tabe teebibine teeme täapume kälyä jaawenemuge Yeesu Keriso me kaakesea name pi, lui kaakesea te biname bime mäpu daremu yääyeblinge-muge.

²⁵ Acejiyame Yeesu ne jityepuji biname cabu me teeme tääpe piyepu uudi ca Acejiyame ne iiwärejame biname bine teeme niiyaniya mule cabu ca äsecrera. Yeesu Keriso me uudi tapiruji, tabe budre jepänuji, siige biname bime äsecrera gaabe pepu jewenuji. Yoo, biname cina ai äsecrera gaabe ne jääpänusi, teepi liba Yeesu ne jäätrungusi. Acejiyame peei äsecrera gaabe ne jewenuji, pepu pi jewabemuji egä teeme mule uja niinäce padare cabu lui conocäco ge, tabe lui padare cabu biname bime niiya mule bine yääsuwäjemuge,

²⁶ ingle tabe ingwe padare ne jewagrienuji Keriso liba tatyaramtepi biname bime mäpu

daremu ne äyebtingtame. Tabe ai padare cabu teemämu awabudnitenige egä tabe conocäco gyene, ingle peei lui conocäco mule gyene tabe biname bine mäpu daremu cabu ca lipu conocäco me jaawenemuge, lui cina Yeesu ne jäätrungusi.

²⁷ Yoo, nuuja miiji lica gyene biname teemämu awepyeräjame, ingle naace popi puu biname cina umle gemi awepyeräja waadename cotre waweneca täापume, yepä teepi umle cäco awepyeräja waadename ätrunga täापume.

²⁸ Yoo, pajecu gyene egä biname te Acejiyame cama conocäco läbituge ätrunga cabu ca, lica cotre waweneca cabu ca.

²⁹⁻³⁰ Acejiyame peese nyene yepä taatu Israela biname bime täापume piyepu nuuja gawe biname bime täापume. Tabe Israela biname bine conocäco me cire jaawenemepi teeme ätrunga name pi, cuta piyepu nuuja gawe biname bine conocäco me cire jaawenemepi teeme ätrunga name pi.

³¹ Yoo, cane lica peei mene jiicenine mime Cotre Mene äyebtingtame, ingle naace gyene mine liba Yeesu ne jäätrungusi, mine piba taatu miiji gemi teeme cotre cängena waweneme.

4

Abrahamo me Ätrunga cabu ca Mine Umle Äbitininago egä Ätrunga Lui Baborage Gwidape Gyene

¹ Mine ngene jwaatwananinago Abrahamo potocidi me, tabe lui mime Israela biname bime kaakesaare gyene.

² Abrahamo Acejiyame me opo gaabe liba conocäco me läbituge teeme kaakesea ca, piba teeme ingle pisi nyene teemämu awepyeräja, yepä

pepu lica ge. Abrahamo äblicäco teeme kaakesea ne awepyeräja, ingle naace gyene

³ Oogäräneji Mene te jiičenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrungige, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.”

⁴ Yoo, biname te liba rarekaake jääpänuge teeme kaakesea cabu ca, tabe lica teeme rarekaake poto cidi me ngene jwaatwananuge egä, “Agesa owecu gwidape căme täapume.” Eewe, tabe ngene jwaatwananuge egä, “Agesa căme daremu căme kaakesea täapume.”

⁵ Yepä, biname te liba Acejiyame ne jäätrunguge, Acejiyame piba peei cabu ca teebine conocäco me jaawenuge. Peei ätityera lui daremu lica gyene, ingle pui biname te lica teeme kaakesea cabu ca Acejiyame cama conocäco läbituge. Yoo, Acejiyame te conocono biname bine yaainemuge conocäco ca, eei biname lui cina teebine jäätrungusi.

⁶ Ai mene lui căme taatu lica gyene, yepä ujarage Daawida te mene jiičuji pui biname me gege poto cidi me, Acejiyame lui ne conocäco me jaawenuge teeme waweneca kaake poto ca.

⁷ Daawida mene bine yoogäremuji peei poto cidi me Salamo uopera peba cabu egä:

“Babo ngenecu gege gemi pui biname lui bime conocono Acejiyame te yiisibricmuge,
lui cina kälyä gemi teeme conocono mule cabu ca.

⁸ Teepi babo ngenecu gege gemi,
ingle siige, Acejiyame te lica ingwe ca acnema teeme conocono bine.”

⁹ Yoo, Daawida me mene poto cidi me mine ngene jwaatwa-naninago egä pui babo ngenecu

gege laati bemi? Nää, pui biname tääpume taatu peei mene, lui bime tääpe matikolä iirputäneji gemi Acejiyame me cewecu acatame? Eewe, lica teeme taatu me. Peei ngenecu gege cuta teeme tääpume lui cina jäätrungusi, yepä teeme tääpe cabu cewecu lica gyene, ingle mine umle gemi egä Acejiyame Abrahamo ne einige conocäco ca teeme ätrunga name pi.

¹⁰ Tabe lui padare cabu peei ne jevenige, nää Abrahamo me tääpe iirputa kaakesea niinäce gaabe, coo ingwe gaabe ca? Yoo, Abrahamo liba camuge teeme tääpe iirputa, Acejiyame teebine einige egä, “Conocäco biname gyene.”

¹¹ Abrahamo ingwe ca teeme tääpe matikolä ne jiiirputuji cewecu tääpume egä Acejiyame teebine ituge acata teeme ätrunga name pi. Yoo, peei name pi weene iyeta lui cina Acejiyame ne jäätrunguye piiyepu tabe lui bine conocäco me niwenininuge, Abrahamo lui weeme ätrunga kaakesaare gyene, ngänu gyene cewecu liba lica yaacatu.

¹² Cuta mime poto cidi me lui cewecu cama gemi, Abrahamo cuta mime kaakesaare gyene, ingle mine page Acejiyame ne jäätrungusi, Abrahamo lipu teebine itu jitrunguji, tabe liba camuge cewecu ne acata.

Abrahamo Acejiyame me Miiji ne Ecatuji Teeme Ätrunga cabu ca

¹³ Ujarage Acejiyame liba Abrahamo ne jejuji egä, “Weene ai gawecewe ne cirege acata, maane piiyepu mäame kaakesaare cama,” pui padare cabu Abrahamo nuuja umle lica ge Oogäräneji Cotre Mene poto cidi me, ingle pui cotre me

padare camuge atyaramta. Yoo, Acejiyame Abrahamo ne peei mene jejuji lica teeme cotre wawena name pi, yepä naace name pi egä tabe Acejiyame ne jitrunguji, piba teeme bau ca mene itecijuji egä, “Maane cäme täápume conocäco biname gäte.”

14 Yepä biname te liba Acejiyame me miiji ne jääpänuge cotre wawena ca, piba nuuja ingle lica gyene ätrunga täápume, cuta piba papa gyene Acejiyame lui mene ituge jaji.

15 Yoo, mine liba cotre ne atropengta, mime mäpu daremu pisi nyene peei täápume, yepä cotre liba lica ge, piba cuta lica gyene cotre atropengta.

16 Yoo siige, Acejiyame ngena miiji ituge jaji ceerame, mine ätrunga ca jääpänusi, naace täápume egä Acejiyame owecu name pi papa ceerame, piyepu naace täápume tabe iyeta Abrahamo me kaakesaare bine ceerame. Lica Israela biname taatu cina jääpänusi, lui cotre bine jaawenemusi, yepä cuta eei cina lui Abrahamo pana Acejiyame ne jäätrungusi. Abrahamo peese nyene lui ätrunga cabu mine iyeta bime babe,

17 Acejiyame Abrahamo ne lipu jejuji Oogäräneji Mene cabu egä, “Cane meebine babe me naawenepene bucurage gawe maramara biname bime täápume.” Yoo, Acejiyame me opo gaabe, Abrahamo lui epu pana babe liiyepu mime täápume. Tabe Acejiyame ne jitrunguji lui me kokre pisi nyene budre biname arpinerame, piyepu lui te mene ca gwidape bine jaawenemuge, lui cina lica ituge lenaja.

18 Abrahamo teebine jewagrijuji teeme mene bägrä poto cidi me toraca me wawename, ngänu gyene tabe puu umle lica ge Acejiyame te peei ne

lipu pagege wawena, tabe papa jewagrijuji. Siige, ingwe ca tabe kaakesaare ngii jepänuji maramara gawe biname bime bau ca, epu pana Acejiyame teebine lipu itu jejuji egä, “Määme kaakesaare bucurage cirege äbita.”

¹⁹ Mine Abrahamo me ätrunga poto cidi me ngene jwaatwananinago. Tabe yepä hanred kämäge mameta joomluji, yepä teeme ätrunga te enajuji kokre cama. Tabe ngene jotwanuji egä, “Cane moda gäne; cane budre mameta gäne, cuta piyepu căme coga Saara tabe äblicăco băgră păpăna,”

²⁰ yepä tabe lica jejuji egä, “Acejiyame me mene äblicăco äbita.” Tabe teeme ätrunga cabu kokre äbituji, siige Acejiyame ne ewepyerājuji,

²¹ jejuji egä, “Acejiyame me mene toraca me pa läbitepi. Cine băgră ne pagege păpăna.”

²² Peei name pi Acejiyame liba teeme ätrunga ne jepänuji, tabe jejuji egä, “Maane căme tăăpume conocăco biname gäte.”

²³ Yoo, peei mene egä “Maane căme tăăpume conocăco biname gäte,” lui lica oogărăneji ge Abrahamo tăăpume taatu,

²⁴ yepä cuta mime tăăpume oogărăneji ge, Acejiyame lui bine cirege jaji egä, “Weene căme tăăpume conocăco biname gemi,” mime tăăpume lui cina teebine jäätrungusi, lui te mime Yageyame Yeesu ne budre cabu ca erpinantuji.

²⁵ Yoo, mime conocono mule name pi tabe budre äbituji, piyepu budre cabu ca arpinanteji gyene naace tăăpume mine conocăco äbitame Acejiyame cama.

5

Acejiyame me Ätityera Mime tääpume

¹ Ai ingle naace gyene mine ätrunga ca conocäco me ituge äbita Acejiyame me opo gaabe je, mime poode pisi nyene Acejiyame cama mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea name pi.

² Tabe mime ätrunga ca mibibine niwadininige teeme babo miiji cabu lenajame. Mime babo ngenecu gege pisi nyene, ingle mine umle gemi egä mine Acejiyame me jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja.

³ Mine liba mäpu jääpänusi, mime ngenecu gege cuta pisi nyene, ingle naace popi mine umle gemi egä peei mäpu te mibibine niwenininuge bojäcu lenajame,

⁴ piiyepu peei bojäcu lenaja te mime ngenecu bine kokre me jaawenemuge, piiyepu ngenecu kokre cama mine jaawagriijusi Acejiyame ne tabe mibibine äsecreraame.

⁵ Peei awagrija lica papa me läbituge, ingle tabe Aceji Seemo ne ituge ätyepa mime yepäyepä trupa cabu lenajame mime ngenecu bine umle wawene-name egä teeme baborage singi pisi nyene mime tääpume.

⁶ Yoo, mine liba äblicäco mimämu ätityeräja, Acejiyame me miijirage padare cabu, Keriso te piba budre äbituji mibibine ätityerame, lui niija conocono biname gemi.

⁷ Yoo, mime gawe biname bime mule cabu, nuuja biname te pama lica gyene budre äbita nuuja biname ne ätityerame, ngänu gyene tabe conocäco

biname coo piiyepu miiji biname birige, yepä Acejiyame me mule mara gyene.

⁸ Teeme singi epu baborage gyene mime täápume egä pui padare mine liba conocono biname ge, tabe piba teeme Bägrä Yeesu ne tityepuji budre äbitame mibibine ätityerame.

⁹ Yoo, Yeesu liba budre äbituji, teeme uudi te tapiruji mibibine Acejiyame me opo gaabe je conocäco wawename, cuta piiyepu teeme peei ätityera ca mine cirege äsecrera mäpu daremu cabu ca, Acejiyame lui biname bine cirege ceera teeme niiya mule täápume.

¹⁰ Mine niinäce Acejiyame cama cubuyame pana ninajenäjimi, yepä teeme Bägrä me budre cabu ca Acejiyame te mibibine teeme biname me itu niwenipi. Yoo, page mine teeme biname gemi, piiyepu tabe mibibine niiya mule cabu ca toraca cire nisechräpi teeme Bägrä me ireclota name pi.

¹¹ Peei name pi mime baborage ngenecu gege pisi nyene Acejiyame täápume, lui te mime Yageyame Yeesu Keriso name pi mibibine teeme biname me itu niwenininuji.

Adamu cabu ca Biname cina Budre ne Jepänujisi; Yepä, Keriso cabu ca Teepe Ireclota ne Jepänenisi

¹² Yepä biname Adamu te conocono mule ne jewenuji, piba budre äbituji teeme niiya name pi. Pepu pi iyeta biname budre läbitininusi, ingle naace gyene teepi conocono mule cuta jaawenemusi.

¹³ Acejiyame te Cotre Mene Moose ne liba camuge ceera, biname cina piba niiya mule bine tewenemäjumesi. Yoo, peei biname cina

Cotre Mene bine lica yaabiberäjemusi, ingle Cotre Mene camuge atyaramta, peei name pi Acejiyame teeme niiya mule bine lica ecnemuji Atrana Bimu täápume.

¹⁴ Biname Adamu cabu ca ngälu Moose me padare teepi niiya mule bine jaawenemusi, piba peei cabu ca budre jääpänanusi, ngänu ge teeme peei niiya mule lui cotre atropangta lica ge Adamu me liiyepu, tabe liba cude uli kuu ne erwuji.

Adamu me niiya mule te lipu joomlemige iyeta biname bine, pepu pana Keriso miji pi miiji mule te totnenige iyeta biname bine ätityerame.

¹⁵ Acejiyame me owecu mule mara gyene Adamu me conocono mule cabu ca. Toraca gyene egä bucurage biname cina budre läbitininusi pui yepä biname Adamu me conocono mule name pi, yepä bucurage biname cina conocono mule täápume kälyä läbitininusi pui nuuja biname Yeesu Keriso me ätityera name pi, ingle naace gyene Acejiyame babo owecu gyene biname bime täápume.

¹⁶ Cuta piiyepu Acejiyame me owecu piiyepu ätityera mule baborage gyene Adamu me conocono mule cabu ca. Niinäce Adamu yepä conocono mule ne jewenuji, piba Acejiyame teebine jejuji egä, “Maane conocono biname gäte!” Yepä, ingwe ca bucurage biname liba conocono jaawenemusi, Acejiyame piba teebibine yäätityäremuge, jaajemuge egä, “Weeme conocono piti nemi, yepä weene kälyä gemi peei cabu ca Yeesu Keriso me miiji kaakesea name pi.”

¹⁷ Cuta piiyepu Acejiyame me ätityera mule kokre gyene Adamu me conocono mule cabu ca.

Toraca gyene egä pui yepä biname me conocono mule name pi budre me kokre te joomlemuge iyeta biname bine, yepä peei nuuja biname Yeesu Keriso teeme ätityera mule lui babo kokre gyene budre me kokre cabu ca. Iyeta biname lui cina Acejiyame me owecu gwidape ne yaacatusi, piyepu teeme baborage miiji cabu ca teeme täápume conocäco me läbitininusi, teepi ngälu cäco ireclota cabu yaacrajuge Yeesu Keriso me kokre cabu je.

¹⁸ Yoo, Adamu me conocono cabu ca iyeta biname conocono jaawenemusi, piba teeme mäpu daremu yaawademusi, yepä Yeesu Keriso me conocäco ireclota cabu ca tabe äsecrera gaabe ne jewenuji iyeta biname bime täápume teepi ngälu cäco ireclota ne päpäname.

¹⁹ Adamu me ätecija cäco mule cabu ca bucurage biname cina ätecija cäco läbitininusi, yepä Yeesu Keriso biname bine Acejiyame täápume conocäco cire jaawenemepi, inge tabe Acejiyame me singi mene itecijuji, siige budre me äbituji biname bine ätityerame.

²⁰ Moose te biname bine jejananemuji Acejiyame me Cotre Mene, naace täápume Cotre Mene te teebibine awabame teeme niiya mule lipu bucurage gemi. Siige, biname cina liba umle läbitininusi teeme niiya lipu baborage gyene, teepi piba cuta umle läbitininusi Acejiyame me miiji lipu baborage gyene biname bime täápume.

²¹ Niinäce, biname bime niiya mule te teebibine yaawademuge teeme budre me, yepä page Acejiyame me miiji mule te biname bine yaawademuge teepi teeme opo gaabe je conocäco

äbitame, piba ngälu cäco ireclota ne jääpänusi mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea name pi.

6

Mine Yepä me Läbitinago Keriso cama Lenajame

¹ Nää, weene pama apu jingenininige egä, “Nu-
uja niiya lica gyene mine liba conocono mule
wawename, ingle piba Acejiyame me miiji mule
mime täापume cuta babo me läbituge.”

² Pepu ngene gone jwaatwananinuye. Mime
täापume conocono mule te ituge apira, siige mine
äblicäco conocono mule cabu cääri lenaja.

³ Weene miiji umle gemi egä mine liba niiye
ca äciseja ne ituge acata Yeesu Keriso me ngii
cabu, mine epu pana egä ten cama yepä me itu
äbitininujago. Yoo, mine epu pana gemi ten cama
gigri budre ituge.

⁴ Peei niiye ca äciseja cabu ca mine ten cama gigri
budre, piyepu gape cabu gigri acranäneji gemi,
siige mime Babe te Keriso ne budre cabu ca lipu
erpi-nantuji teeme babo kokre ca, mine cuta pepu
miiji gemi arpinera kirece ireclota cabu lenajame.

⁵ Yoo, mine liba ten cama yepä me äbitini-nujago
teeme budre cabu, mine cuta ten cama yepä bu-
dre cabu ca cirege arpinera.

⁶ Mine umle gemi ngena ge ingle ai budre
mene täापume. Mime sasa trupa agleji pana ge
pui padare cabu teepi Yeesu ne baarge uli cabu
liba etecwamtujisi. Pepu pi Acejiyame cuta mi-
iji gyene agli mime trupa me kokre singi ne ni-
iyaniya mule täापume mine niiya mule me kokre
cabu ca äsecreraame.

⁷ Ingle biname te liba budre pana birige, tabe piba asatäneji gyene niiya mule me kokre cabu ca.

⁸ Yoo, mine liba Keriso cama ituge budre, mine jitrungenisi egä mine ten cama cuta ireclota me cire larpinäripago.

⁹ Yoo, mine umle gemi egä Keriso itu arpinantuji budre cabu ca, siige tabe lica budre ingwe ca. Budre me kokre te äblicäco teebine cääri oomlana.

¹⁰ Tabe yepä gäabu budre äbituji biname bime niiya mule täapume, yepä page tabe Acejiyame täapume ireclota cama enajenige.

¹¹ Yoo, weene pepu ngene jotwananineye egä, “Cine budre gemi conocono mule waweneca täapume, yepä Keriso Yeesu cama älengläcita miji pi cine ireclota gemi Acejiyame täapume.”

¹² Peei name pi gone weebibine niiya mule te iwadininuge, weeme conocono singi waweneme.

¹³ Cuta piiyepu weeme täape gone ceera niiya kaakesea waweneme, yepä weemämu äcärineye Acejiyame bau me. Weene epu pana biname gemi lui cina budre cabu ca ituge äsecrera ireclota cabu me, peei name pi weene weemämu äcärineye Acejiyame bau me teeme miiji kaakesea waweneme.

¹⁴ Weene lica Cotre Mule cabu inajininige, luma conocono mule te ibibi gyene weebibine oomlaname, yepä weene Acejiyame me miiji cabu page inajininige. Peei name pi gone niiya mule ne padare ceera.

Mine Miiji Conocäco Lenajame

¹⁵ Weene gone apu jingenininuge egä, “Ngänu gyene mine liba cotre bine jaatropangtemusi, ingle mine lica cotre mule cabu ninajininige, yepä

mine lui Acejiyame me miiji cabu temi.” Pepu ngene gone jwaatwananinuye,

¹⁶ingle weene umle gemi egä lui me kokre cabu weene singi lenajame, pui kokre te weebibine iwadininige. Peei name pi weene liba conocono mule me kokre cabu singi lenajame, pui te weebibine iwadininuge budre me, coo weene liba singi Acejiyame me kokre cabu lenajame teeme mene ätecijame, pui te weebibine iwadininuge conocäco me äbitame teeme opo gaabe je.

¹⁷⁻¹⁸Yoo, niinäce weene niiya mule me kokre cabu itu inajininuji, yepä page weene kokre ngenecu cama yaacatuye pui toraca mene ne, weene lui ituge ätecija. Acejiyame weebibine niya mule me kokre cabu ca itu isecrärinuji teeme singi cabu ibäcnininuji teeme toraca mule cabu lenajame. Peei name pi baborage eso Acejiyame täápume.

¹⁹Cane ai mene weeme ireclota cabu ca eboclomtenine weeme täápume pajecu wawename. Niinäce weene tääpe piyepu ngene atwanena niiya mule täápume itu icranemujiye. Weeme niiya mule piyepu jugi mule baborage äbitininujisi. Siige, page weene weemämu äbitineye toraca mule täápume miiji piyepu conocäco mule taatu wawenecame.

²⁰Niinäce weene liba itu inajininuji conocono mule cabu, weene piba Acejiyame me singi cabu lica inajininuji piyepu conocäco mule bine lica jwenemujiye.

²¹Page weene ajiri gemi peei niiya mule potocidi me. Nää, weene ngena miiji daremu ne ituge päpäna pui niinäce mule cabu ca? Teeme daremu

lui budre piiyepu niiya puupu cabu lenajame.

²² Yepä, page weene äsecräreji gemi niiya mule cabu ca. Weeme niiya singi bine weene lica jaawenemuye, yepä weene weemämu Acejiyame bau me ituge ceera teeme singi wawename. Page weeme daremu gyene conocäco mule wawenecame ngälu iyeteta ireclota weene cirege päpäna.

²³ Yoo, niiya mule me daremu gyene budre pi-iyepu niiya puupu cabu lenajame iyeteta. Yepä, Acejiyame owecu gyene mime täápume piiyepu mibibine iyeteta ireclota ne nicärininige mime Yageyame Yeesu Keriso cama ngälu cäco lenajame.

7

Keriso me Biname bine Cotre Mule te Lica Joom-lenemige

¹ Cäme ätrunga binamewale, weene ngene pa jiglipi ai mene, ingle weene umle gemi cotre potocidi me. Biname te liba cotre mule cabu yaanajuge, cotre te teebine yaacanuge ngälu tabe budre läbituge, cotre me kokre piba siige.

² Peei lui epu pana rooriye cama magebi te lipu cotre cabu waanajuge, tabe miiji teeme rooriye cama yepä lenajame teeme ireclota ngälu gaabe, yepä teeme rooriye liba budre, siige peei cotre teeme täápume. Tabe piba miiji gwene cuta nuuja rooriye ne acata.

³ Yoo, tabe liba nuuja rooriye cama onajige, pi-iyepu teeme niinäce rooriye te liba ireclota gyene, biname cina waainusi, “ero magebi” ca, yepä rooriye te liba budre, tabe asatäneji gwene pui

cotre cabu ca. Tabe piba ero magebi lica gwene, liba nuuja rooriye ne yaacatuge.

⁴ Yoo, căme binamewale, cotre mule poto cidi me weene peei magebi pana gemi. Cotre mule lui weeme tääpume epu pana pui magebi me niinäce rooriye liiyepu. Yepä, weene Keriso me budre ituge acata cuta weeme tääpume, siige weene epu pana gemi budre biname liiyepu cotre mule poto cidi me. Peei te lica gyene weebibine waadena. Keriso lipu budre cabu ca arpinantuji, weene pepu pana ituge arpinera kirece ireclota cabu me. Page tabe epu pana kirece rooriye liiyepu weeme tääpume; weene teemi nemi. Weene miiji teeme kaakesea wawena Acejiyame tääpume.

⁵ Niinäce mime ngene atwanena lui ai gawe me mule cabu. Mine liba umle äbitininujago cotre poto cidi me mene egä, “Gone apu pana mule wawena,” piba mime singi te babo me äbituji pui niiya mule tääpume, siige mime tääpe me singisingi mine cuta jaawenemusi budre gaabe cabu abacitame.

⁶ Yepä, page mine äsecräreji gemi cotre mule cabu ca. Mine epu pana budre biname liiyepu cotre mule poto cidi me. Cotre mule äblicäco mibibine cääri oomlana. Siige mime tääpume pui sasa mule, pui Oogäräneji Cotre Mene te lica mibibine niwadininuge. Page kirece mule te mibibine niwadininige, peei lui Aceji Seemo me.

Miiji Ngene Atwanena piiyepu Niya Ngene Atwanena Cubuyame pana Gegi Biname bime Trupa Ngalebora

⁷ Peei mene name pi pama poto biname cina pa jiicemepesi egä, “Cotre lui niiya gwidape gyene,”

yepä peei lui toraca lica. Cotre liba lica, mine piba umle lica lui mule gyene niiya, coo lui mule gyene miiji. Yoo, cotre mene pisi nyene egä, “Gone gwidape täápume singisingi läbitininuye.” PEEI cotre cabu ca cane umle itu äbitujine pepu singi poto cidi me.

⁸ PEEI cotre mene name pi cäme niiya ngene atwanena piba tasatige, piba cäme baborage singi pisi nyene nuuja biname bime gwidape täápume. Cane liba umle lica peei cotre mene, piba cäme niiya ngene atwanena papa kaakesea cäco yaana-juge cäme ngenecu bora.

⁹ Yoo, niinäce cane miiji asicnantujine, ingle cane nuuja umle lica gäne cotre mene poto cidi me egä, “Gone peei niiya bine jaawenemute!” Yepä, cane liba umle äbitujine peei cotre mene poto cidi me, cane piba baborage singi äbitujine pui niiya mule wawename.

¹⁰ Cuta piba taatu umle äbitujine egä cane budre gaabe cabu me ituge abacita, ingle niiya mule me daremu lui budre gyene. PEEI cotre Acejiyame lui ca singi cebine ätityerame ireclota gaabe cabu lenajame, peei ca cane umle äbitujine egä cane budre gaabe cabu säne.

¹¹ Cane liba apu nangenige egä cotre mene wawena lui gaabe gyene iyeteta ireclota täápume, piba cäme niiya ngene atwanena te tasatenige piyepu peei cotre ca cebine singisingi me nawenige. Piba peei te cebine nawabenige egä cane budre gaabe cabu abacitenine.

¹² Yoo siige, cotre mene lui Acejiyame bau ca gyene, peei name pi iyeta teeme maramara cotre lui epucäco, miiji, piyepu conocäco gemi.

13 Cotre te lica cebine budre gaabe cabu nacitenige, yepä cäme niiya ngene atwana te peei ne jewenenige. Cäme niiya ngene atwana te miiji cotre ne ecatenige, cebine peei ca nangletnäjenige, piba nawabenige egä cane budre gaabe cabu säne. Niiya mule lui pepu gyene. Yoo, cotre mene cabu ca mine opo yaawatnusi lipu toraca niiyarage gyene mime niiya ngene atwanena.

14 Mine umle gemi egä Cotre Mene lui Acejiyame bau ca gyene, yepä cane binamerage gäne. Niiya mule te cäme ngenecu ne joomluge.

15 Cäme mule poto cidi me cane toraca umle lica gäne: cane cäme toraca singi bine lica jaawenemune, yepä lui mule tääpume cane singi lica gäne, peei bine jaawenemune.

16 Yoo, cane liba jaawenune cane lui mule singi lica wawenname, peei mule ca cane jewabenine cäme toraca asicnenta ne egä, “Cotre mene lui miiji gyene.”

17 Siige, peei lui cäme toraca singi lica gyene egä cane niiya mule bine jaawenemune, yepä cäme niya ngene atwana te tasatuge cäme ngenecu cabu ca, cane puma cita ca peei niiya bine jaawenemune.

18 Cane umle gäne egä cäme trupa cabu nuuja miiji lica gyene. Cane cämämu äblicäco gäne cäme tääpe ne giri acita miiji mule wawenname. Cane singi gäne, yepä äblicäco!

19 Cäme singi pisi nyene miiji mule wawenname, yepä cane lica peei bine jaawenemune. Cane singi lica gäne niiya mule wawenname, yepä cane peei bine jaawenemune.

20 Cane liba peei bine jaawenemune lui tääpume

cane singi lica gäne, piba lica canerage te peei bine wawena, yepä pui niiya ngene atwanena cina peei bine jaawenemusi lui cina täsuge căme ngenecu bora ca.

²¹ Yoo, căme mule apu gyene: Cane liba singi miiji wawename, niiya ngene atwanena te piba tasatuge, cebine nacanuge niiya cabu me.

²² Pisi nyene căme ngenecu bora baborage singi Acejiyame me Cotre wawename,

²³ yepä cane asicnantenine cuta mara kokre ngene atwanena piti nemi căme cabu. PEEI cina căme miiji singi ne jăälăcnutusi, cebine kokre cama noomlusi căme tääpe me niiya singi mule wawename.

²⁴ Cane peei name pi babo ngenecu măpu gäne. Laati te ibibi gyene cebine asatame ai niiya mule cabu ca, lui te cebine nacanuge căme budre me?

²⁵ Peese nyene Yeesu Keriso! Tabe te äsecrera gaabe ne itu jewenuji. Baborage eso Acejiyame tääpume, lui te Yeesu ne tityepuji mibibine ätityerame!

Yoo siige, mimerage kokre ca mine äblicăco Acejiyame me Cotre wawename, ngănu gyene mime singi pisi nyene, ingle mime tääpe me niiya singi te mibibine niwadininuge niiya gaabe cabu me.

8

Aceji Seemo me Ätityera ca Mime Ireclota Miiji Gemi

¹ Yoo, ai ingle naace gyene Acejiyame mibibine nijinuge, “Weene kälyä gemi,” page lui biname cina Keriso Yeesu cabu temi, teepi lica teeme niiya mule me daremu cirege päpäna Acejiyame bau ca.

² Aceji Seemo mibibine ire nitwinuge, niwadin-
inuge Yeesu Keriso me toraca ireclota gaabe cabu.
Peei name pi page niiya ngene atwanena teepi
kokre lica gemi cebine acaname niiya gaabe cabu
me, piyepu cane asatāneji gāne niiya mule me
budre daremu cabu ca.

³ Yoo, Acejiyame me Cotre Mene te äblicäco bi-
name bine miiji gaabe cabu me waadena, ingle
binamerage bime kokre ibibi lica gyene teeme
niiya ngene atwanena äyecrejame. Acejiyame peei
name pi nuuja gaabe ne itu jewenuji, teemerage
Bägrä ne itu tityepuji budre äbitame mime niiya
mule daremu ne äyebtingtame. Yeesu täduji biname
pana, biname pana ngenecu cama, yepä teeme
mara kokre puga ge niiya ngene atwanena bine
ägyemame. Tabe conocäco enajuji biname bime
niiya mule äyebllengame.

⁴ Puma cita ca mine miiji gemi Acejiyame me
conocäco cotre bine wawename, mine liba kokre
ne acata Aceji Seemo bau ca mime niiya ngene
atwanena bine äyebllengame.

⁵ Biname lui cina yaacrajuge teeme tääpe me
singisingi mule cabu, teepi jäje ngene jwaat-
wananinusi teeme tääpe me singi wawename,
yepä biname lui cina yaacrajuge Aceji Seemo
lipu jaajemuge teebibine, teepi jäje ngene jwaat-
wananinusi Aceji Seemo me singi wawename.

⁶ Biname lui cina teeme tääpe me singi
jaawenusi teepi budre gaabe cabu temi. Biname
lui cina Aceji Seemo me singi jaawenusi, teepi
toraca ireclota gaabe cabu temi, piyepu ngenecu
poode pa jääpänepesi.

⁷ Yoo, biname te liba teeme singi mene

yäätecijuge, tabe cubuyame pana läbituge Acejiyame täápume, ingle naace gyene tabe Acejiyame me Cotre Mene lica yaacatuge, piyepu peei ätecija cäco gaabe cabu tabe äblicäco Cotre Mene wawena.

⁸ Yoo, teepi lui cina teemerage singi bine jaawenemusi, teepi äblicäco Acejiyame ne ngenecu miiji me wawena.

⁹ Yepä, weene pepu lica gemi. Weene weemerage singi lica jaawenemuye, yepä weene Aceji Seemo me singi jaawenemuye, liba toraca pisi nyene Aceji Seemo weeme trupa cabu je. Yoo, laati bau Keriso me Seemo lica gyene, pui biname cuta lica gyene Keriso me biname.

¹⁰ Yepä, Keriso me Seemo liba pisi nyene weeme yepäyepä trupa cabu, weeme tääpe puu budre pagege niija mule name pi, yepä weeme seemo toraca ireclota cama gyene page piyepu iyeteta, ingle naace gyene Acejiyame weebibine teeme täápume conocäco me ituge wawena.

¹¹ Cuta piyepu, liba Acejiyame me Seemo pisi nyene weeme cabu, Acejiyame lui te Yeesu ne budre cabu ca itu erpinantuji, tabe cuta weeme budre tääpe arpinera cirege. Aceji Seemo lui te weeme cabu yaanajuge teeme kokre pisi nyene peei ne wawename.

¹² Yoo, cäme binamewale, ai name pi mine miiji Aceji Seemo me gaabe ne yaacatusi, gone weeme tääpe me singi ne yaacatuye,

¹³ ingle weene liba peei mule ne jaawenuye, weene budre daremu cirege päpäna. Yepä, weene liba weeme tääpe me singi ne jäägyuye Aceji Seemo

me kokre ca, cuta lica peei niya mule wawename, weene toraca ireclota ne cirege päpäna iyeteta.

14 Lui cina Aceji Seemo me singi yaacatusi, teepi Acejiyame me bägrä gemi.

15 Yoo, Acejiyame Aceji Seemo ne tityepuji weeme cabu lenajame lica weebibine ädretnecame piyepu cääri wälu me wawename, yepä mibibine teeme ingle cabu me waadename. Mine piba miiji gemi teebine awejena egä, “Babe, cime babe.”

16 Aceji Seemo te mime yepäyepä seemo bine jaajanemuge egä, “Maane toraca Acejiyame me bägrä gäte.”

17 Mine lui Acejiyame me bägrä gemi, mine Babe me babo miiji ne teeme bau ca cirege päpäna. Keriso miijirage puupu ne ituge acata teeme Babe bau ca, piyepu mine ten cama gigri cirege lenaja. Page mine poto mäpu bine jääpänemusi mime miiji kaakesea name pi, Keriso lipu mäpu ituge päpäna. Yepä, mine liba teeme täöpume mäpu bine jääpänemusi ai gawecewe cabu, mine cuta teeme jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja.

Mine Teeme Jamyacu Apaclyera cabu Cirege Lenaja

18 Cane ngene jotwananenine egä page mime mäpu lui matimatirage gemi jamyacu apaclyera cabu ca, Acejiyame lui ne cirege awabudnita mime täöpume.

19 Iyeta gwidape Acejiyame lui bine itu tewenemuji, teepi cängenarage jewagrijenisi ngälugaabe bimu ne, Acejiyame lui bimu cabu cirege awabudnita teeme jäjäcräneji bägrä bine.

20 Ai ingle naace gyene pui sasa padare cabu ca biname cina liba conocono mule ne niinäce jewenujisi, iyeta gawecewe gwidape cina ocwäwäneji cabu icrajuji. Iyeta gwidape cina singi cängena lenajame, yepä biname bime conocono mule name pi Acejiyame teebibine pepu ireclota ecäremuji, ingle tabe singi gyene iyeta gwidape cina cängena awagrijame pui bimu tääpume teepi Acejiyame me binamewale cama gigri äsecrera ne päpäname ai mäpu ireclota cabu ca.

21 Yoo, iyeta ai gawecewe gwidape cina cirege äsecrera teeme ocwäwäneji cabu ca, piba mine lui cina Acejiyame me bägrä gemi, teepi mine cama pui jamyacu äsecrera cabu cirege lenaja.

22 Ingle mine umle gemi egä iyeta ai gawecewe gwidape cina keke mene cama cewe loocanin-inusi, epu pana magebi te lipu bägrä aplimla tääpume cewe loocanuge ngälu page.

23 Lica gawecewe gwidape taatu, yepä cuta mine te cewe loocaninininago, pui padare ne cängena jewagrijenisi, Acejiyame liba mibibine teeme jäjäcräneji bägrä me toraca wawename, mime tääpe tabe liba äsecrera ai gawecewe mäpu cabu ca. Aceji Seemo lui page mime cabu enajenige, tabe niinäce gwidape gyene pui jamyacu ireclota cabu ca mine lui ne cirege päpäna.

24 Mine ätrunga cama teeme padare ne jewagrijenisi, cuta peei ätrunga ca mine äsecräreji ituge äbita peei jamyacu ireclota ne cirege päpäname. Yoo, mine liba gwidape ne cirege päpäna, siige mine lica ingwe ca awagrija peei gwidape tääpume, ingle pisi nyene page.

25 Yepä, mine liba camuge päpäna, mine piba

cängena ätrunga cama jewagrijenisi.

²⁶ Yoo, mine liba kokre lica piiyepu umle lica gemi lipu mene Acejiyame bau jajime, piba Aceji Seemo te mibibine nitityärininuge. Tabe te Acejiyame ne yaawejanuge mime täápume mara pana mule ca. Teeme irecu ätumuta mule lui miijirage gyene mene cabu ca,

²⁷ piiyepu Acejiyame lui te jääpänemuge biname bime singi bine teeme ngenecu bora, tabe cuta piiyepu umle gyene Aceji Seemo ngena singi gyene mime täápume. Aceji Seemo te teebine yaawejanuge pui gwidape piiyepu mule täápume Acejiyame lui singi gyene teeme ätrunga biname bine ceerame.

²⁸ Yoo, mine umle gemi egä iyeta lui te läbituge, peei cabu Acejiyame kaakesea jaawenuge mime miiji täápume, lui cina babo singi gemi teeme täápume, piiyepu lui bine tabe biname me itu niweninuju ten cama iyeteta lenajame.

²⁹ Tabe lui biname bine niinäce jejäcremuji, teebibine cuta mara me jwenemuji teeme Bägrä Yeesu pana äbitame. Yoo, teeme Bägrä naane me läbituge mime täápume, cuta mine teeme täápume igane gemi.

³⁰ Yoo, Acejiyame lui bine mara me ituge wawena, teebibine cuta ala taasoglecemepi, piiyepu tabe lui bine ituge ala asogleca, tabe cuta teebibine teeme täápume conocäco me jaawenemepi, piiyepu lui bine conocäco me ituge wawena, tabe cuta teebibine teeme jamyacu apacyera cabu itu yaacranemepi.

Lipu Baborage Gyene Acejiyame me Owecu piiyepu Singi Mime täápume

³¹ Yoo siige, mine ngena mene jiiicusi iyeta peei ätityera poto cidi me? Acejiyame liba mine cama gyene, laati te piba ibibi gyene mibibine toraca niiya wawenname?

³² Tabe teemerage Bägrä ne lica sewecnistuji, yepä teebine owecu gaabe cabu tityepuji budre äbitame iyeta mime täápume. Peei cabu ca mine umle gemi egä tabe singi iyeta gwidape Bägrä cama mibibine ceerame.

³³ Biname cina äblicäco Acejiyame me jäjäcräneji biname bine jaji egä, “Weene äblicäco Acejiyame gome lenaja, inge weene conocono gemi.” Teepi äblicäco gemi pepu iicana, inge Acejiyame te ituge jaji egä, “Weene cäme opo gaabe je conocäco biname gemi.”

³⁴ Cuta Yeesu Keriso tabe licarage mibibine aina, yepä tabe lui budre äbituji, piba cuta arpinantuji Acejiyame me camu poto ime gome lenajame, siige tabe Acejiyame ne ewejanenige mime miiji täápume.

³⁵ Mine liba mäpu piyepu pita jääpänusi, coo ämugetna nuuja biname bau ca; mine liba loolo me cewe piyepu gwidape cäco; coo mine liba drowä biname coo piyepu budre jääpänusi, nää pui padare Keriso me singi cuta pisi nyene mime täápume? Yoo, pisi nyene.

³⁶ Oogäräneji Mene te jiiicenige egä,
 “Määme täápume teepi singi cibibine budre me agleca iyeta padare bimu gaabegabe.
 Mibibine epu niwenininusi maamoi liyepu, lui me agleca padare mameta gyene.”

³⁷ Siige, ngänu gyene ngena te tädenige, Keriso me baborage singi pisi nyene mime bau; tabe

nitivityäripi mine toraca uutrutame.

³⁸⁻³⁹ Cane umle gäne egä nuuja gwidape te äblicäco mibibine äyeblenga Acejiyame me singi cabu ca. Mime budre cabu piyepu mime ireclota cabu teeme singi pisi nyene. Nuuja kokreyame gwidape epu pana mename seemo coo piyepu cable coo maadubi, teepi äblicäco mibibine äyeblenga Acejiyame me singi cabu ca. Piyepu page ngena cina äbitininisi cuta ciige ngena cina cire läbitipesi, piyepu ngena pisi nyene dume cabu, coo ngena pisi nyene gawe ngalebora, teepi cuta äblicäco mibibine äyeblenga Acejiyame me singi cabu ca. Yoo, iyeta Acejiyame lui bine tewenemuji, peei bime nuuja te äblicäco mibibine äyeblenga Acejiyame me singi cabu ca, mine lui ne jääpänusi mime Yageyame Keriso Yeesu name pi.

9

Israela Biname bime Äjäcra poto cidi me

¹ Cane toraca mene jijenininine, lica walya, inge cane lui Keriso me biname gäne. Cäme ngenecu bora Aceji Seemo te lui ire natwenige, peei cabu ca cane ngene ca eglenine egä cane walya lica gäne.

² Cäme toraca mene agesa: Cane baborage ngenecu mäpu piyepu baborage owecu gäne cämerage Israela binamewale poto cidi me, inge teepi singi lica gemi Keriso me ätityera ne acatame.

³ Cane liba ibibi gäne teebibine ätityerame, cane singi cäme puupu Keriso me biname cama teebibine ceerame cane niiya puupu me äyebtingtame, yepä peei äblicäco gyene.

⁴ Bucurage Israela biname cina Keriso ne jäägyusi, puu teepi lui Acejiyame me sasa cabu ca jājācrāneji biname gemi; cuta tabe jamyacu apaclyera teeme bau itu eboclomtuji, teebibine jāje tejanenanemumi egā, “Cane weeme Acejiyame gāne; weene cāme biname gemi;” puu tabe teebibine cotre mene piyepu iiwāreja mule itu ecāremuji, cuta piyepu tabe teebibine mene jejemuji ingwe ca āsecrera biname ne ätyepame;

⁵ puu modamoda biname Abrahamo, Isacako, piyepu Yakobu teeme kaakesaare gemi, cuta piyepu Keriso liba biname me äbituji, tabe Israela biname ge, yepā teepi teeme Keriso ne jäägyusi. Yoo, Acejiyame lui te iyeta biname bine yaawademuge, miiji teeme ngii ne awepyerājame ngālu cāco. Eso!

⁶ Peei lui lica epu egā Acejiyame me jajeji mene toraca lica läbituge, yepā apu egā lica iyeta Israela biname lui Acejiyame me toraca Israela biname gemi.

⁷ Piyepu, lica iyeta Abrahamo me kaakesaare lui Acejiyame me bāgrā gemi. Acejiyame Abrahamo ne jejuji egā, “Määme toraca kaakesaare eei gemi lui mäame bāgrā Isacako bau ca.”

⁸ Yoo, lica iyeta Abrahamo me kaakesaare lui Acejiyame me bāgrā gemi, yepā teepi taatu lui cina Isacako me kaakesaare gemi, ingle Isacako itu aplimluji Acejiyame me jajeji mene ibibi me äbitame.

⁹ Pui mene lui egā, “Toraca padare te liba tatyaramtenige, cane piba tacnenutenine, siige Saara imābāgrā cama pa waanajepi.”

¹⁰ Cuta piyepu ingwe ca Isacako babo äbituji,

coga ocatuji, siige teeme coga Rebeka me padare te liba mameta ge päädepäde imäbägrä päpäname,

¹¹⁻¹² Acejiyame piba teebine jojuji egä, “Igame te naane ne cire jaatwepi.” Tabe niinäce peei mene Rebeka ne jojuji; Rebeka ingwe ca imäbägrä bine jääpänuji. Yoo, ingle naace gyene camuge teeme aplimla, peei neeneni imäbägrä lica nuuja miiji coo piiyepu niiya mule ituge wawena pui padare cabu Acejiyame liba teeme mage ne pui mene jojuji. Yoo, lui te äbituji, Acejiyame ngene ca itu egluji peei ne wawename, lica bägrä bime mule name pi, yepä Acejiyame tabe singi ge pepu wawename.

¹³ Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me Acejiyame lui jüicuji egä, “Cane Yakobu täapume singi äbitujine, yepä Esau ne jigyuujine.”

¹⁴ Nää, weene ngene jotwananiniye egä Acejiyame me mule conocono gyene? Pepu gone!

¹⁵ Ingle Acejiyame Moose ne itu jejuji egä, “Cane laati ne singi ätityerame, cane peei biname ne yäätityärune. Cäme bau sine laati me täapume cane owecu läbitune.”

¹⁶ Yoo, Acejiyame liba biname ne jaajuge, coo lica jaajuge, peei lui biname me singi piiyepu wawena cabu ca lica birige, yepä naace name pi egä Acejiyame singi pui biname ne owecu wawename.

¹⁷ Oogäräneji Mene cabu Acejiyame te Aikupito Mopeyame ne jejuji egä, “Cane meebine Mopeyame me naawenujine, ai ingle naace popi cane singi maane cäme kokre ne awabudnitame biname bime täapume, cuta piiyepu ai ingle naace popi egä iyeta biname ai gawecewe cabu umle

äbitame cäme ngii poto cidi me.”

¹⁸ Yoo, peei mene cabu ca mine umle läbitinago egä Acejiyame liba singi biname ne owecu wawename, tabe jaawenuge; coo piyepu tabe liba singi nuuja biname ne ätecija cäco wawename, tabe cuta peei ne jaawenuge.

Acejiyame Umle Gyene Mäpu Daremu Ceera Biname bine; coo Cuta Umle Gyene Owecu Wawename Biname bine

¹⁹ Cäme binamewale, pama weeme yepä te singi gyene cebine ätemlame egä, “Acejiyame me mule liba pepu gyene, tabe piba äblicäco biname ne aitna teeme ätecija cäco mule täöpume, ingle biname te äblicäco Acejiyame me singi äsäda.”

²⁰ Yoo, cäme biname, maane laasi näte? Nää, maane ibibi gäte Acejiyame ne äseblecäjame? Maane biname gäte. Määme ireclota epu pana gyene diiba liiyepu. Diiba te miiji lica teeme raranga biname ne ätemla egä, “Maane cebine apu ngenome nawenite?”

²¹ Ingle naace gyene diiba raranga biname te miiji ge teeme singi gwidape ne wawena teeme laame cabu ca. Tabe miiji ge neeneni diiba raranga yepä laame tomi cabu ca, yepä diiba ne raranga miijimiji kaakesea täöpume cuta nuuja ne raranga domäji täöpume.

²² Yoo, Acejiyame me mule pepu pana gyene. Tabe miiji gyene biname bine awabeja egä tabe singi lica gyene niiya mule täöpume, cuta teeme kokre pisi nyene niiya mule biname bine äyeb lengame. Yepä, tabe wata lica yääyeb lengemuge. Tabe däägudägu läbitanuge biname bime täöpume

lui bime niya mule name pi tabe teebibine miiji gyene äyebhengame.

²³ Tabe cuta singi gyene teeme jamyacu apaclyera ne aboclomtame mime tääpume, tabe lui bine owecu niwenininige, lui bine tabe ituge miiji me waweneca teeme apaclyera tääpume.

²⁴ Mine peete nemi tabe lui bine itu ala nisoglicipi: lica eei taatu bine lui cina Israela biname bime cabu ca gemi, yepä cuta eei bine lui cina nuuja gawe biname bime cabu ca gemi.

²⁵ Agesa teeme mene jäjäcra poto cidi me teeme mename biname Hosea lui soogäruji egä,
 “Cane nuuja biname bine cäme bägrä me cire jaawenemepene,
 lui cina lica cäme ingle cabu ituge.

Cane teebibine owecu cire jaawenemepene,
 lui cina cäme owecu cabu lica ituge lenaja.

²⁶ Cuta lui gawe cabu biname bine ituge jaji egä,
 ‘Weene lica gemi cäme ingle biname,’

puma cane teebibine cirege jaji egä,
 ‘Cane lui Iyeteta Lenajayame gäne, weene cäme bägrä gemi.’ ”

²⁷ Cuta nuuja mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu mename biname Isaya te jii cuji Israela biname bime poto cidi me egä, “Israela biname cina bucurage cire läbitipesi epu pana secre liiyepu, yepä mime Yageyame te teeme cabu ca nesae pana biname taatu cire yaawademepi;

²⁸ ingle tabe biname bine cirege jaatranemepi poto biname piba wata äyebhengame teeme opo gaabe ca.”

²⁹ Yoo, Isaya cuta nuuja ciige mene ituge jaji egä,
 “Yageyame teeme kokre baborage gyene. Tabe

liba owecu lica gyene mine Israela biname bime täápume, tabe mibibine iyeta cire nibyageceji, epu pana tabe Sodoma piiyepu Gomora cewe biname bine lipu itu jiibyagecemuji. Yoo, piba mime nu-
uja kaakesaare lica cirege.”

*Acejiyame me Miiji Mene ne Israela Biname cina
Lica Jäätrungusi*

³⁰ Yoo, cane ngena poto cidi me jiicenine agesa: Gawe maramara biname lui cina lica teemämu läbitininusi Acejiyame täápume conocäco äbitame, Acejiyame teebibine conocäco me itu jaawenemepi, ingle naace gyene teepi teebine jäätrungepesi,

³¹ Yepä Israela biname teepi cotre mule ne liba jäärngusi peei cabu ca Acejiyame täápume conocäco äbitame, teepi conocäco lica jääpänusi.

³² Ingle agesa: Teepi teeme waweneca mule ne jäätru-ngusi, cuta lica Yeesu ne jäätrungusi teeme conocäco täápume. Peei toraca mene Yeesu me budre poto cidi me, teepi lui ne opo lica yaawat-nepesi, epu pana gyene teeme gaabe cabu kula liiyepu, teepi lui ne lica jääpänusi, piba peei cabu ca yaatrametnemuge.

³³ Pisi nyene Oogäräneji Mene peei poto cidi me egä Yeesu lui epu pana gyene kula liiyepu Israela biname bime täápume. Mene agesa:

“Ire, cane kula ne yaacitene Yerusalema cewe
cabu Siiyona podo cabu je,
lui te jaawenemuge biname bine naabe at-
ropengäja,
eei kula lui te teebibine jaawenemuge
atrametname.

Yepä, lui cina teebine jäätrungusi,

teepi lica birige ajiri me äbita,
yepä miiji lenaja ne jääpänusi.”

10

¹ Cäme ätrunga binamewale, cäme babo singi pisi nyene cämerage Israela biname cina conocono mule cabu ca äsecrera iyeteta ireclota ne päpäname. Cane Acejiyame ne peei tääpume ewejanenine.

² Cane teeme mule poto cidi me weebibine umle jiwenininine egä teeme toraca singi pisi nyene miiji kaakesea Acejiyame tääpume wawename, yepä teepi toraca umle lica gemi lipu gyene Acejiyame me biname me äbitame.

³ Teepi toraca gaabe ne opo lica yaawatnusi Acejiyame te lipu biname bine teeme tääpume conocäco me jaawenemuge. Teepi singi gemi teemämu gaabe wawename cuta singi lica Acejiyame te teebibine teeme tääpume conocäco wawename teeme gaabe ca.

⁴ Yoo, Keriso te cotre wawena mule ne ngälu me ituge acita biname cina peei ca conocäco me äbitame, ai ingle naace popi iyeta biname lui cina teebine jäätrungusi, siige teepi conocäco läbitininusi Acejiyame me opo gaabe je.

Äsecrera Gaabe Pisi Nyene Iyeta Biname bime tääpume

⁵ Siige, Moose te mene itu soogäremuji cotre wawena mule ca Acejiyame me opo gaabe je conocäco me äbitame apu egä, “Laati te cängena jaawenemuge iyeta gwidape lui poto cidi me cotre mene te jiicenige, tabe peei cabu ca iyeteta ireclota cirege päpäna.” Yepä, biname cina äblicäco peei ne wawena.

⁶ Yepä, nuuja mene pisi nyene ätrunga ca conocäco äbitame apu egä: “Biname te äblicäco otni cabucewe me Keriso ne äiname,

⁷ piyepu biname te äblicäco otni piyemrage cupicu cabu me Keriso ne puma cita ca acaname.”

⁸ Yoo siige, teeme nuuja ingle lica gyene pepu wawename, ingle Keriso itu täinuji biname bine ätityerame piyepu cuta itu arpinantuji budre cabu ca. Biname lui cina cime mene Keriso poto cidi me jäätrungusi, teepi peei ca Acejiyame täापume conocäco läbitininusi. Moose te jüicuji egä, “Acejiyame me mene cudecewe lica gyene, yepä weeme ngenecu bora piyepu weeme tage cabu pisi nyene.”

⁹ Peei name pi weene liba tage ca jüicemuye egä, “Yeesu lui cäme Yageyame,” piyepu ngenecu cama jäätrunguye egä, “Acejiyame te Yeesu ne budre cabu ca erpinantuji,” weene piba äsecräreji gemi iyeteta ireclota päpäname.

¹⁰ Ingle naace gyene mine liba ngenecu cama jäätrungusi, mine Acejiyame täापume conocäco läbitininusi, cuta liba tage ca peei ätrunga poto cidi me jüicemusi, mine äsecrera gaabe ne jääpänuusi.

¹¹ Yoo, Oogäräneji Mene te jüicenige Keriso poto cidi me egä, “Lui cina teebine jäätrungusi, teepi lica ajiri me äbita, yepä müiji lenaja ne jääpänuusi.”

¹² Peei mene lui iyeta biname bime täापu myene, ingle naace gyene gaabe mara lica gyene Israela biname bime täापume piyepu nuuja gawe biname bime täापume. Keriso lui yepä Yageyame gyene iyeta ätrunga biname bime täापume. Tabe babo müiji jaawenemuge iyeta lui cina teebine yaawejanusi.

13 Oogäräneji Mene cuta jüicenige egä, “Iyeta biname lui cina Yageyame me ngii yaawejanusu, tabe teebibine niiya cabu ca cire yääsecräremepi.”

14 Yepä, biname cina teebine lipulipu yaawejanusu, liba teeme ätrunga lica? Piiyepu teepi lipulipu jäätrungusi, liba peei mene lica ituge ätecija? Cuta piiyepu teepi lipulipu yäätecijemuge, teebibine liba mene lica ituge jaji?

15 Piiyepu biname cina peei mene teebibine lipulipu jaajemusi, teepi liba lica ätyepäneji gemi? Oogäräneji Mene pisi nyene egä, “Babo miijirage gyene teeme otni lui cina Miiji Mene yaacanusu.”

16 Yepä, lica iyeta biname cina peei Miiji Mene ne yaacatusi. Sasa mename biname Isaya te jüicuji egä, “Yageyame, laati te cime mene jäätrungepesi?”

17 Yoo, biname cina niinäce mene yäätecijemuge, piba jäätrungusi, piiyepu biname cina miiji Keriso poto cidi me mene jajanena nuuja biname cina ätecijame.

18 Yoo, Israela biname bime poto cidi me, cane singi gäne jajime egä teepi peei mene itu itecijemuji. Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me egä,

“Mename biname cina ituge otni iyeta poto ta.

Pui Miiji Mene itu waatnetnäjepi iyeta gawecewe cabu teepi luma icrajuji.”

19 Cuta piiyepu Israela biname bime padare puga ge cängena umle äbitame. Niinäce Moose te Acejiyame me mene Israela biname bine jejemuji egä, “Cane gawe maramara biname bine miiji cire jaawenemepene, weene piba ngenecu bora claabe me cire äbitipeye teeme miiji poto cidi me,

biname lui bine weene yaainemuye ‘umle
cäco biname’ ca.”

²⁰ Cuta Isaya Acejiyame me mene nuuja gawe bi-
name bime umle poto cidi me wälu cäco jüicemuji
egä,

“Biname cina cebine ituge päpäna,
lui cina lica nārngenusi.

Cane teeme bau me itu laboclomtepene,
lui cina cäme tääpume lica nätemlusi.”

²¹ Yepä, Israela biname bime poto cidi me tabe
jüicemuji egä,

“Iyeta bimu cane ime uutanujine ngälu mäml
teebibine cäme bau awecname,
yepä teepi ätecija cäco piyepu ägyiägyi biname
gemi.”

11

Acejiyame Israela Biname bine Owecu Jaawene- muge

¹ Cane weebibine itemlininine egä Acejiyame
näa teeme Israela biname bine ituge jägyi? Eewe,
licarage! Cane age säne yepä Israela biname,
Abrahamo me kaakesaare gäne, Benjamina me
ingle cabu ca.

² Yoo, Acejiyame lui bine niinäce jejäcremuji,
teebibine lica iyeb lengemuji. Weene umle gemi
Oogäräneji Mene Eliya poto cidi me, tabe Israela
biname bine lipu jeitnäjemuji, Acejiyame ne jejuji
egä,

³ “Yageyame, teepi mäame mename biname
bine ituge agleca piyepu mäame iiwäreja dade
bine ituge iiglicneja. Cane taatu ätrunga cama
gäne, piyepu teepi singi cuta cebine aglime.”

⁴ Agesa Acejiyame me daremu mene: “Eewe, maane taatu lica gäte. Cäme seben tausen biname piti nemi, lui cina kokorare lica ituge äpedna pui uuje ngii Baala täápume teebine awejename.”

⁵ Page cuta pepu gyene: mine nesae pana biname piti nemi Acejiyame lui bine ituge jäjäcra teeme owecu name pi.

⁶ Tabe biname bine jäjäcremuge owecu name pi, lica pui biname bime miiji mule name pi. Yoo, Acejiyame liba yepä biname ne jaajuge miiji mule name pi, peei jaji lui daremu pana birige miiji mule täápume, yepä pepu lica gyene. Acejiyame biname bine jäjäcremuge toraca owecu name pi.

⁷ Yoo, Israela biname cina lica jääpänusi teepi ngena täápume jäärngusi, yepä pui nesae pana biname Acejiyame lui bine jejäcremuji, teepi jääpänusi. Nuuja Israela biname cina ätecija cäco läbitininusi.

⁸ Peei ätecija cäco mule poto cidi me Oogäräneji Mene pisi nyene egä,
“Acejiyame teebibine ngene atwanena dumä itu jewenemuji.

Teepi irecu ca lica päpäna,
tablame ca lica ätecija Keriso poto cidi me,
ngälu page.”

⁹ Cuta peei poto cidi me Daawida te jiicuji Oogäräneji Mene cabu nuuja poto ca egä,

“Teepi dade cabu adnatäreji gemi deedei täápume.
Teepi ngene pa jwaatwananipesi egä, ‘Poode pisi nyene Acejiyame cama,’
yepä teeme ätecija cäco mule te teebibine pa joomlemepi.

Dici abrenuteji gyene.

Teepi pa yaatrametnemepesi, teeme mäpu daremu pa jääpänepesi.

¹⁰ Teepi irecu määsumäsu pa läbitipesi, piba teepi äblicäco päpäna.

Teepi äcupenapena otni teeme mäpu name pi.”

¹¹ Yoo, Israela biname cina teeme ätecija cäco mule name pi yaatrametnemuge, yepä teeme atrametna iyeteta lica gyene. Israela biname bime mule name pi Acejiyame te nuuja gawe biname bine padare ecäremuji teeme biname me äbitame. Israela biname cina piba ire patre pa yaagleceme pesi nuuja gawe biname bine teeme miiji name pi, cuta teepi piba singi pui Miiji Mene ätecijame.

¹² Yoo, Israela biname bime niiya mule name pi nuuja gawe biname cina babo miiji ne ituge päpäna. Peei miiji cuta baborage cire läbitepi, iyeta pui jäjäcräneji Israela biname liba ireclota biname bime tomi cabu cirege äbäcna.

Olibi Uli cabu ca Mine Acejiyame me Mule Opo Yaawatnusi

¹³ Yoo, weene gawe maramara biname, ai mene lui weeme täapume. Cane lui Acejiyame me ätyepäneji biname gäne weene gawe maramara biname bime bau me, cuta piiyepu peei kaakesea cäme täapume babo miijirage gyene.

¹⁴ Cane yaapicetnärune cäme Israela biname bine ire patre agli me wawename pama poto cina Acejiyame me owecu mule cabu äbäcname iyeteta ireclota ne päpäname.

¹⁵ Acejiyame Israela biname bine liba ebmalemuji teeme ätecija cäco mule name pi, tabe piba

nuuja gawe biname bine teeme biname me jowen-
emuji. Yepä, Israela biname cina teeme ätecija cäco
mule ne liba cire yaabmalepesi, Acejiyame cuta
teebibine cire yaawademepi. Teepi piba epu pana
budre biname liiyepu lui cina täcnärepi ireclota
me.

¹⁶ Calwacupi ire acita mule pisi nyene yepäyepä
deedei waadename iyeta deedei aboclomäjame
miiji täápume. Yoo, pepu pana Israela biname
bime täápume cirege äbita. Abrahamo lui Ace-
jiyame me inge cabu ge, piiyepu teeme kaake-
saare Acejiyame me inge biname cirege äbita.
Yoo, Israela biname lui epu pana gemi uli liiyepu:
teeme braju liba Acejiyame memi, teeme ciipe
cuta teemi nemi.

¹⁷ Yoo, Olibi uli cabu ca mine Acejiyame me
mule ne opo ewatnenisi. Biname te poto ciipe bine
yaacnapecmuge teeme ätemäneji olibi uli cabu
ca, piba pui ciipe bime puupu cabu tuwängle me
glunu bora olibi uli me ciipe bine jäätäyemuge
puma uutaname pui calwacupi uli cabu. Weene
nuuja gawe biname lui epu pana peei glunu bora
olibi uli me ciipe gemi. Page weene kokre piiyepu
miiji bine jääpänemuye Israela biname cama, peei
glunu bora olibi uli me ciipe teeme ngedo ne lipu
yaacatusi ätemäneji uli me braju cabu ca.

¹⁸ Weene gone gawe me jaawenemuye Israela
biname bine, lui bime puupu weene ituge
waadena. Weeme nuuja inge lica gyene
weemämu awepyeräja. Weene ciipe pana gemi,
lica braju pana. Weene weeme kokre yaacatusi
braju cabu ca.

¹⁹ Pama weene apu ngene jotwananiniye egä,

“Yoo, peei niinäce ciipe bine ituge acnapa cime tääpume puupu wawename.”

²⁰ Peei toraca gyene. Teepi acnapäneji ge, ingle naace popi teepi ätrunga cäco gemi, egäcäro weene teeme puupu cabu inajaninuge, ingle naace popi weene Keriso ne jäätrunguye. Yepä, weene gone ngenecu pudupudu; weene ire cängena inajipi!

²¹ Acejiyame te lica Israela biname bime ätrunga cäco mule ne ire taatu jaacituge, yepä teebibine ituge äyebenga teeme puupu cabu ca, ngänu gyene teepi lui ätemäneji uli me ciipe pana gemi. Peei name pi tabe cuta lica weebibine papa ire taatu jicitininuge.

²² Weene miiji peei cabu ca abiberäja egä Acejiyame me owecu pisi nyene cuta piyepu teeme ablaweja. Tabe Israela biname bine kokre cama yaablawemuge lui cina ätecija cäco gemi, yepä tabe weebibine owecu jiwenininuge weene liba teebine jäätrunguye. Yepä, weeme ätrunga mule weene liba abmala, weene acnapäneji ciipe pana pagege äbita.

²³ Israela biname cina liba teeme ätecija cäco mule ne yaabmalusi Yeesu ne ätrungame, Acejiyame piba teebibine teeme puupu cabu cääri pa yaacranemepi weene cama. Teeme kokre pisi nyene peei ne wawename.

²⁴ Yoo, weene nuuja gawe biname lui glunu bora olibi uli ciipe pana gemi, biname te lui ciipe bine icnapemige, ewademige, puu opopo gyene, siige teeme ätemäneji uli cabu erpecnemige. Yepä, Israela biname lui ätemäneji uli ciipe pana gemi. Acnapäneji ciipe seeji plowa gyene cääri arpetna pui yepä uli cabu.

Acejiyame te Iyeta Biname bine Owecu Jaawenemuge

²⁵ Cäme ätrunga binamewale, pisi nyene mene lui ne lica ituge awabudnita, yepä cane singi gäne weebibine umle wawename naace täápume weene piba weemämu lica awepyeräjame. Agesa peei mene: Israela biname bime ätecija cäco mule lica gyene iyeteta, yepä peei mule me ngälu gaabe pisi nyene. Iyeta nuuja gawe biname Acejiyame lui bine ituge jäjäcra, teepi liba teeme bau cirege atyareca,

²⁶ piba iyeta jäjäcräneji Israela biname cina cire latatrongäripesi Yeesu Keriso bau me. Acejiyame cuta teebibine cire yääsecräremepi iyeteta ireclota cabu me waadename. Teeme Oogäräneji Mene cuta pisi nyene peei poto cidi me egä,

“Äsecrera biname te cire tädepi Siiyona podo cabu ca Yerusalema cewe je.

Tabe Yakobu me kaakesaare bine cire yaata-trongäremepi teeme niiya mule cabu ca.

²⁷ Cane ai jajeji mene cire jaawenemepene teeme täápume,

cane liba teeme niiya mule bine cire yääyeblengäjemepene.”

²⁸ Yoo, page bucurage Israela biname lui cubuyame pana gemi Acejiyame me Miiji Mene poto cidi me, siige weene nuuja gawe biname cina babo miiji ne peei cabu ca ituge päpäna. Yepä, Acejiyame me owecu pisi nyene Israela biname bime täápume, ingle tabe teebibine ituge jäjäcra, cuta mene itu ecäranemuji teeme sasa kaakesaare bine egä, “Weeme kaakesaare cina cäme singi biname me cirege lenaja.”

²⁹ Yoo, Acejiyame me jājācra lui iyeteta gyene; tabe lica teeme miiji ne acwecnista, cuta lica teeme mene ne mara me wawena.

³⁰ Yoo, niināce padare cabu weene nuuja gawe biname cina Acejiyame me singi lica jaawenuye, yepā page weene Acejiyame me owecu ne ituge pāpāna, ingle Israela biname cina teeme mene lica itu jecatujisi.

³¹ Yoo, page teepi ātecija cāco gemi, ingle Acejiyame me owecu pisi nyene weene nuuja gawe biname bime bau, yepā teepi teeme niiya mule ne cire yaabma-lepesi cuta Acejiyame me owecu weene cama cirege pāpāna.

³² Ingle naace gyene Acejiyame iyeta biname bine joomlemuge niiyaniya mule cabu, naace tääpume tabe teebibine iyeta owecu cama yäätityāremuge.

Mine Miiji Acejiyame ne Awepyerāja

³³ Acejiyame babo miijirage gyene biname bime tääpume. Tabe babo ngene atwanena cama pi-iyepu babo umle gyene. Nuuja biname te äblicāco gyene teeme ngene atwanena aboclomāja. Nuuja biname te äblicāco gyene ingle ne pāpāna teeme mule poto cidi me.

³⁴ Oogärāneji Mene pisi nyene egä,
“Laasi nyene biname lui te umle gyene Yageyame me ngene atwanena?

Laati te ibibi gyene teebine umle mene jajane-name?

³⁵ Laati te teebine nuuja gwidape ituge ceera, tabe lui tääpume miiji daremu awecnistame? Nuuja biname te äblicāco peei mule bine waweneca.”

³⁶ Yoo, iyeta gwidape cina seclenige teeme bau ca, iyeta gwidape cina teeme kokre cabu icrajinige, piyepu iyeta gwidape teeme awepyeräja täápume icrajinige. Mine miiji teebine yaawepyeräjesi ngälu cäco. Siige, pepu yaanajege!

12

Mine Lipulipu Lenaja Acejiyame täápume

¹ Yoo, cäme binamewale, Acejiyame te babo owecu cama mibibine maramara ätityera nicärininuge, peei name pi cane weebibine jijenininine weeme ireclota teebine toraca ceerame. Weene liba ai ireclota cabu weeme tääpe piyepu weeme ngenecu teebine ceera teeme singi taatu wawenecame, Acejiyame piba ngenecu miiji gyene weeme täápume. Peese nyene toraca gaabe teebine awepyeräjame.

² Ai gawecewe me mule bine gone jaawenemuye! Gawecewe biname bime singi weemämu gone yaawaduye! Yepä, weeme ngene atwanena Acejiyame ne yäacäruye tabe kirece me wawename. Weene piba taatu miiji gemi teeme singi poto cidi me umle äbitame egä ngena mule gyene miiji, ngena gyene toraca teeme täápume, piyepu ngena gyene conocäco.

³ Cane ai mene iyeta weebibine jijenininine, ingle naace gyene Acejiyame baborage owecu piyepu ätityera cebine ituge ceera. Gone ngene jwaatwananinuye egä weene baborage gemi, yepä weene miiji weemämu cängena atrana egä weeme Acejiyame miiji ätrunga liba babo gyene.

⁴ Yoo, biname me tääpe cabu maramara piicwa gemi. Pui piicwa maramara teeme cuta maramara kaakesea piti nemi.

⁵ Yoo, Keriso bau ätrunga biname teepi bucurage gemi, yepä mine iyeta lui epu pana gemi yepä biname me tääpe liiyepu. Yeesu Keriso lui mope gyene, piiyepu mine lui teeme tääpe me piicwa pana gemi.

⁶ Acejiyame mibibine kaakesea maramara ituge ceera, piiyepu kokre peei kaakesea cängena wawename. Epu pana maramara piicwa bime kaakesea lipu maramara gemi, mine cuta pepu gemi. Mine miiji mimerage kaakesea cängena wawena Acejiyame te lipu kokre nicäranininige. Nuuja me kaakesea lui Acejiyame me mene jajanename, tabe miiji iyeta teeme ätrunga ca cängena jaajanenemuge.

⁷ Cuta nuuja me kaakesea lui ätrunga biname bine ätityeräjame, tabe miiji teebibine cängena yäätityäremuge. Nuuja me kaakesea lui biname bine abiberäjame, tabe miiji cängena yaabiberäjemuge teebibine.

⁸ Nuuja me kaakesea lui biname bine bäärmi agedname, tabe miiji bäärmi mene cuta cängena jaajanenemuge. Nuuja me kaakesea lui teeme poto gwidape ceerame, tabe miiji camlecample yäacäruge. Nuuja me kaakesea lui biname bine waadename, tabe miiji teebibine cängena yaawademuge gloose cäco. Cuta nuuja me kaakesea lui owecu cama ätityerame biname bine lui cina ngenecu mäpu cama gemi, tabe miiji gege ngene atwanena cama toraca yäätityäremuge.

Toraca Owecu Lipu Gyene

⁹ Sinäme owecu gone! Weene iyeta niiya mule jäägyemuye, yepä miiji mule bine ewademeye ire-clota täápume.

¹⁰ Nanigane wäsi lipu singi gegi, weene pepu pana owecu jaawenemuye weeme ätrunga binamewale bine, piyepu nuuja ne opo gaabe me wata yaacituye.

¹¹ Weene durau gone, yepä kaakesea kokre cama jaawenemuye; iyeta weeme ngenecu piyepu seemo cama jaawenemuye Acejiyame täápume.

¹² Weene gege ngenecu cama inajininuge, ingle weene umle gemi egä Acejiyame me babo miiji pisi nyene weeme täápume. Mäpu liba weeme bau me läduge, weene miiji bojäcu cama awagri-jame Acejiyame me ätityera täápume, piyepu iyeta padare Acejiyame ne yaawejanuye.

¹³ Weeme nuuja ätrunga biname cina liba gwidape singisingi yaacrajuge, weene teeme mäpu cabu teeme singi gwidape yääcäremuye, cuta piyepu gaabe cabu otnetneja biname bine ala taasoglecemuye teeme deedei piyepu ute puupu ceërume.

¹⁴ Nuuja biname liba weeme täápume conocono piyepu claabe, weene Acejiyame ne yaawejanuye teeme miiji täápume, gone awejena teeme niiya daremu täápume.

¹⁵ Nuuja cina liba gege gemi, weene miiji cuta gege äbita ten cama. Nuuja cina liba ele yaangenetnemuge, weene miiji ele angenetna ten cama.

16 Weeme owecu te miiji yepä pana äbita iyeta biname bime täápume. Weene apu gone ngene jwaatwananinuye egä, “Cane baborage gäne poto biname cabu ca,” yepä ajiri gone läbitininuye matikolä biname cama lenajame, piyepu durau gone weeme singi cäco kaakesea ne wawename. Cuta weene gone apu ngene jwaatwananinuye egä, “Cane taatu säne umle cama biname.”

17 Nuuja biname te liba weebibine conocono jiwenninuge, weene gone daremu jaawenuye. Weene miiji mule taatu jaawenuye, piba biname cina äblicäco gemi weeme mule aitneja.

18 Gone nuuja biname ne claabe me wawena piyepu gone teeme claabe ne daremu wawena. Yoo, iyeta biname cama weene poode cama inajininuge.

19 Cäme ngenecurage binamewale, niiya mule daremu awecnista gone, yepä peei awecnista yaabmaluye Acejiyame bau me. Oogäräneji Mene pisi nyene egä, “Yageyame te jiicenige: ‘Niiya mule daremu lui cäme ime cabu sine; cane te cirege ceera.’”

20 Peei name pi weeme cubuyame te liba loolomecewe, weene teebine deedei yäcäruye. Tabe liba niiye täápume singi, weene teebine niiye yäcäruye nanime. Yoo, weeme miiji mule name pi tabe piba ajiri me läbituge.

21 Gone niiya ne padare ceera weebibine apremelame, pätä weene niiya cabu ca yuutrutuye miiji mule ca.

13

Weeme Mope Biname bime Mene Itecijinuge

¹ Iyeta mope biname lui cina biname bine ire jaatwemusi, Acejiyame te teebibine kui kaakesea cabu yaacrajemuge, peei name pi mine miiji teeme kaakesea mene äteciyame. Yoo, iyeta kokre nuuja biname bine ire atwime lui Acejiyame bau ca gyene.

² Laatibi teeme mope biname bime mene jäägyusi, teepi cuta Acejiyame me singi ne jäägyusi. Teepi teeme mäpu daremu pagege päpäna.

³ Miiji mule biname cina wälu lica gemi teeme ire atwi biname bime tääpume, yepä conocono mule biname teepi wälu gemi. Weene liba singi lica ire atwi biname tääpume wälu äbita, weene piba conocäco mule jaawenemuye. Teepi piba weebibine pa iwepyeräjipesi.

⁴ Acejiyame te ire atwi biname bine teeme kaakesea yääcäremuge weeme miiji tääpume. Yepä, weene liba conocono jaawenemuye, weene miiji wälu, ingle naace gyene teeme kokre cuta pisi nyene biname bine mäpu cabu acraname. Teepi Acejiyame me kaakesea bägrä gemi niiya mule daremu ceerame.

⁵ Peei name pi weene kui biname bime cotre bine cängena jaawenemuye, piba teeme mäpu daremu ne lica jääpänuye. Cuta nuuja ingle pisi nyene cotre bine wawenecame: Weene ngene ca yaagluye egä peei mule lui toraca gyene.

⁶ Peei neeneni ingle name pi weene cuta weeme täks rarekaake yaacranemuye. Peei täks rarekaake cabu ca weeme ire atwi biname cina teeme kaakesea daremu jääpänusi. Piba teepi teeme kaakesea cängena jaawenemusi, Acejiyame lui ire atwi kaakesea ne teebibine ituge ceera.

⁷ Yoo, lui cotre piti nemi rarekaake uutecrena potoci me, weene pei cotre bine jaawenemuye, rarekaake yääcäremuye. Cuta opo gaabe yaacrane-muye weeme ire atwi biname bine piyepu matimati ätityera teebibine yääcäremuye.

Biname cina Miiji Owecu cama Lenaja

⁸ Weene yaawecnemuye gwidape bine piyepu rarekaake bine teeme padare cabu, päta weene äblicäco singi me ibi awecnista, pei name pi iyeta padare weene miiji weemeweme singi läbitaninago. Yoo, lui biname te teeme nuuja biname täapume singi läbitanuge, pui mule cabu tabe Acejiyame me cotre mene birige wawena.

⁹ Acejiyame me cotre mene lui apu egä: “Sargi mule gone jaawenuye; gone nuuja biname ne budre me yaagluye; gone gwidape ero ca yaawaduye; piyepu gone gwidape täapume singisingi läbitininuye,” cuta pepu pana cotre iyeta, teepi yepä babo cotre ngalebora gemi. Agesa pui babo cotre: “Maane miiji nuuja biname bime täapume epu singi äbitena, maane lipu mäame täapume singi läbitanute.”

¹⁰ Apu gyene, ingle biname te liba nuuja biname bime täapume singi läbitanuge, tabe teebibine lica nuuja niiya jaawenemuge. Yoo, pei name pi liba biname te biname täapume singi läbituge, tabe iyeta cotre bine cuta jaawenemuge.

¹¹ Yoo, mine miiji cängena lenaja, ingle mine umle lica luma ngänu cerämu padare pisi nyene. Padare te itu tatyaramtumi weene ute pana lenaja cabu ca arpinerame, ingle mime äsecrera ai ireclota cabu ca iyeteta ireclota cabu me lui

mametarage gyene pui padare cabu ca mine liba Yeesu ne niinäce jäätrungujisi.

¹² Yoo, ciiye pana padare mameta gyene awala, Yeesu me acnenuta padare te mameta gyene at-yaramta. Miiji mine krokeciye pana mule ne yaabmalesi, apaclyera pana mule ne yaacatesi, lui cabu kokre aclajutame.

¹³ Mine miiji epu pana cängena lenaja, biname cina apaclyera cabu lipu yaacrajuge. Siige iyeta sice buduma mule; siige iyeta sargisargi mule, siige iyeta mene abaja cuta piyepu iyeta ämugetna.

¹⁴ Yoo siige, page mine Yageyame Yeesu Keriso me mule bine ewademeye, peei name pi weene ni-iyä singisingi ngene atwanena gone padare ceera.

14

Mime Ätrunga Binamewale Gone Äingeja

¹ Lui Ätrunga biname ngenecu onyaonya pana gemi, teebibine weeme inge cabu yääbäcnuye, pi-iyepu gone mene ca jäingäjinuye teeme singi mule poto cidi me.

² Poto ätrunga biname apu jiicenisi egä, “Iyeta maramara cibi deedei miiji mime täapume ärwäjame, inge iyeta deedei iyeta cibi lui Acejiyame bau ca gemi.” Nuuja poto ätrunga biname apu ngene jotwananinisi egä, “Poto cibi aletna puupu cabu ca lui uuje bine iiwäräjeji gemi, peei name pi cine singi lica gemi cibi mäju ärngäjame, yepä calwacupi deedei taatu ärwäja.”

³ Yoo, ätrunga biname lui cina umle gemi cibi cama deedei ärwäja, teepi miiji lica nuuja ätrunga

biname ne aina egä, “Tabe onyaonya ngenecu biname gyene.” Cuta piiyepu lui cina umle cäco cibiu cama deedei äbita, teepi miiji lica teeme nuuja poto biname bine, lui cibiu umle gemi, aitneja egä, “Conocono mule biname gemi.” Teepi miiji lica nuuja biname ne pepu aitneja, ingle naace gyene pui lui Acejiyame me biname gyene.

⁴ Yoo, biname te äblicäco nuuja biname me kaakesea bägrä ne ablaweja. Peei lui teeme yageyame me kaakesea gyene. Tabe te teebine jaatranuge egä miiji gyene coo niiya gyene. Yoo, yepä pana gyene: mine miiji lica nuuja biname poto cidi me aitneja egä, “Tabe conocono biname gyene,” ai ingle naace gyene teeme yageyame lui Acejiyame sine. Teebine Acejiyame bau ebmalep-eye! Tabe te teebine umle pa jaawenepi teeme mule liba conocono gyene. Tabe ätrunga cabu cängena pa jaaclajutepi, ingle Acejiyame te miiji gyene teebine toraca gaabe awabame.

⁵ Yoo, yepä ätrunga biname te singi poto bimu bine mara me wawename teeme mule ca Acejiyame täápume, yepä nuuja ätrunga biname te singi lica gyene pepu mule wawenecame, ingle tabe apu ngene jwaatwananuge egä nuuja bimu te mara lica gyene Acejiyame täápume. Yoo bimu maramara poto cidi me, iyeta biname cina miiji cängena ngene atwanena, piba ngene ca agli lui mule miiji gyene teeme täápume.

⁶ Lui ätrunga biname cina singi gemi poto bimu mara me wawename, teepi pepu jaawenemusi Acejiyame ne awepyeräjame, piiyepu lui ätrunga biname cina umle gemi cibiu cama deedei äbitame, teepi cuta Acejiyame ne yaawepyeräjusi, liba tee-

bine eso yääcärusi teeme deedei täápume. Yoo, lui ätrunga biname cina umle cäco gemi potu cibü ärngäja, ingle teepi singi lica peei cabu ca uuje ne awepyeräjame, teepi cuta Acejiyame ne yaawepy-eräjusi teeme mule ca, ingle naace popi teepi teebine cuta eso yääcärusi teeme deedei täápume.

⁷⁻⁸ Mine lui ätrunga biname gemi, iyeta mime ireclota cabu cuta piyepu mime budre padare cabu mine miiji Acejiyame taatu ne awepyeräjame piyepu teeme singi wawename, lica mime singi. Mine lipu ireclota cabu ninajininige, peei ireclota lui Acejiyame täápume, cuta piyepu mine liba budre jääpänsi, peei budre lui teeme täápume, peei name pi ireclota cabu coo budre cabu mine Yageyame tääpu memi.

⁹ Keriso budre itu äbituji piyepu budre cabu ca arpinantuji Yageyame me äbitame iyeta teeme ätrunga binamewale täápume. Mine iyeta teeme ime cabu temi: lui cina ireclota cama page, cuta piyepu teepi lui cina budre ituge äbita.

¹⁰ Yoo, peei name pi weene ngeno memi singi weeme ätrunga binamewale bine aitneja? Cuta weene ngeno memi singi teebibine jajime egä, “Weene camu gemi cime pana babo umle cama äbitame?” Pepu iicana lui weeme kaakesea lica gyene. Mine iyeta cirege aclajuta Acejiyame me opo gaabe je tabe te mibibine atraname.

¹¹ Yageyame te Oogäräneji Mene cabu jiicenige egä,

“Ai ingle naace gyene cane toraca ireclota cama gäne, cäme mene cuta toraca gyene egä:
Iyeta biname kokorare ca cire yääpednemepesi cäme opo gaabe je.

Iyeta biname cuta cire jii cemepesi egä, 'Peese nyene Acejiyame!' ”

12 Yoo siige, mine yepäyepä mime ireclota cirege aitneja Acejiyame täápume.

Mime Poto Binamewale bime Ätrunga Gone Sabe Wawena

13 Yoo, peei name pi mine gone mimemime aitneja. Mine pätä kirece ngene atwanena pa yaacatesi egä, “Mine gone epu mule wawena lui te nuuja ätrunga biname ne jaawenuge atramame coo niiya mule wawename.”

14 Yoo, Yageyame Yeesu cabu ca cane toraca umle gäne egä nuuja deedei coo cibi gwidape lica gyene cude, yepä biname te liba gwidape poto cidi me ngene jwaatwa-nanuge egä, “Ai lui cude gyene,” siige piba teeme täápume cude me läbituge.

15 Weene liba weeme poto binamewale bine weeme cibi ärngäja ca ngenecu mäpu me jaawenemuye, weene piba owecu lica gemi teeme täápume. Keriso cuta peei biname bime täápume budre ituge äbita; gone teeme Yeesu bau ätrunga ne sabe wawena weeme deedei äbita mule ca.

16 Ngänu gyene weene umle egä weeme mule conocäco gyene, yepä weene gone mara mule biname bime sobe cabu peei ne wawena! Teepi piba weebibine lica birige aitneja weeme mule täápume.

17 Yoo, Acejiyame me waadena lui lica ärwäja piiyepu änäja cotre poto cidi me, ingle peei lui matimati gwidape gemi. Yepä, teeme waadena lui conocäco mule poto cidi me, piiyepu poode nuuja biname cama, piiyepu ngenecu gege poto

cidi me. Aceji Seemo te mibibine nitityärinuge ai bine wawenecame.

¹⁸ Weene liba Keriso täápume pepu inajininuge, piba Acejiyame ngenecu miiji gyene weeme täápume, piyepu biname cina ngenecu miiji gemi.

¹⁹ Yoo, peei name pi mine miiji apicetnera peei mule taatu wawenecame lui cina mibibine poode cabu me niwadininusi piyepu lui cina mimemime kokre me niweninininusi.

²⁰ Yoo, Acejiyame me kaakesea nuuja ätrunga biname cabu gone sabe jaawenemuye weeme cibi ärngäja mule ca. Iyeta deedei piyepu cibi miiji gemi ärwäjame, yepä conocono gyene cibi coo deedei äbita, liba peei mule te nuuja biname ne jaawenuge niya mule wawename.

²¹ Miiji mule agesa: Gone cibi ärngäja coo waina niye änäja, coo nuuja gwidape ne wawena, liba peei te weeme ätrunga biname ne atrama me jaawenusi.

²² Yoo, miiji gyene liba Acejiyame taatu umle gyene weeme ätrunga peei mule poto cidi me. Yoo, biname te liba apu ngene jwaatwananuge egä, “Cane lui mule ne jewenenine, peei miiji gyene cäme täápume,” piyepu tabe liba lica niya lasicnantuge peei poto cidi me, tabe piba miiji taatu yaanajuge.

²³ Yepä, tabe liba neeneni ngene atwanena cama jicuge egä, “Baa, cane yäärwäjene, coo lica?” tabe piba conocono mule ne jaawenuge liba yäärwäjuge, inge tabe ätrunga cabu ca lica jaawenuge. Yoo, iyeta mule lui lica ätrunga cabu ca wawenäjeji, peei lui conocono mule gemi.

15

Mine Miiji Cängena Ngene Atwanena cuta Nuuja Biname bime tääpume; Lica Mime Taatu

¹ Mine lui bime ätrunga kokre gyene Yeesu cabu, mine miiji cängena gigri lenaja ngenecu onyaonya biname cama, teepi liba ngenecu mara-mara läbitininusi Acejiyame me singi mule potocidi me. Mine gone mime miiji taatu tääpume lenaja,

² yepä mine miiji mime nuuja binamewale potocidi me cuta ngene atwanena teeme miiji tääpume teeme ätrunga ne kokre ceerame.

³ Keriso cuta piyepu, tabe teeme miiji tääpume lica enajuji, pätä Oogäräneji Mene te jicenige egä, “Biname lui cina niiya mene jicemusi mäame potocidi me, teeme pei niiya mule te cuta cebine niiya nawenuge.”

⁴ Yoo, iyeta Acejiyame me Oogäräneji Mene lui mime ätityera tääpume. Peei te mibibine nibiberäjininige kokre ngene atwanena cama lenajame piyepu cängena awagrijame Acejiyame me ätityera padare ne.

⁵ Mime kokre piyepu mime ätityera tädenige Acejiyame cabu ca. Cane Acejiyame ne ewejanenine tabe weebibine yepä ngene atwanena ceerame Yeesu Keriso me ngene atwanena liiyepu,

⁶ naace tääpume weeme yepä ngene atwanena cama piyepu yepä mene ca Acejiyame ne awepy-eräjame, lui gyene mime Yageyame Yeesu Keriso me Babe piyepu teeme Acejiyame.

Acejiyame me Miiji Mene Lui Iyeta Gawe Marara Biname bime tääpume

⁷ Yoo, peei name pi weeme ätrunga biname-wale bine toraca biname me jaawenemuye owecu cama, epu pana Keriso weebibine lipu teeme biname me ituge wawena. Nuuja biname cina peei mule ne liba pa jääpänepesi, teepi Acejiyame ne pa yaawepyeräjepesi.

⁸ Yoo, Yeesu Keriso täduji Israela biname bine ätityerame biname bine awabame egä Acejiyame teeme mene toraca me jaawenuge, tabe lui mene itu jejemuji Israela biname bime kaakesaare bine egä tabe teeme ätityera biname ne pa täätyepipi.

⁹ Tabe cuta piyepu täduji nuuja gawe biname bine ätityerame teepi piba Acejiyame ne awepyeräjame teeme owecu tääpume. Pisi nyene Oogäräneji Mene cabu Daawida te lui mene Acejiyame ne jejuji egä,

“Cane meebine eso nääcärenine nuuja gawe biname cama teeme sobe cabu.

Cane määme ngii uupera ca naawepäntenine.”

¹⁰ Oogäräneji Mene te nuuja poto cabu jiicenige egä,

“Gawe maramara biname, weene babo gege äbitineye Acejiyame me jäjäcräneji biname cama.”

¹¹ Cuta nuuja mene te egä,

“Gawe maramara biname, weene iyeta Acejiyame ne ewepyeräjeye.

Yoo, iyeta ai gawecewe biname, weene teebine eso ecäreyel!”

¹² Cuta Isaya nuuja Oogäräneji Mene cabu jiicuji egä,

“Ingwe ca yepä biname cire tädepi Yese* me ingle cabu ca.

Acejiyame teebine cire yaacitepi nuuja gawe biname bine waadename.

Teepi ätrunga cire yaacitepesi teeme cabu.”

¹³ Yoo siige, Acejiyame lui cabu mine ngene atwanena bine yaacranemusi, cane teebine ewe-janenine tabe weebibine baborage gege piyepu poode ceerame weene liba teebine jitrungeniye, weene piba baborage ätrunga cama jewagrieniye teeme ätityera täápume. Aceji Seemo teeme kokre ca pepu ngene atwanena pa icäripi.

Paulo Rooma Biname bine Jejemige Ai Leta Ngena Tääpu Myene

¹⁴ Cäme ätrunga binamewale, cane cäme ca umle gäne egä weene miiji mule biname gemi, piyepu weene umle cama gemi lui mule bine wawenecame, cuta piyepu weene miiji gemi nuuja biname bine bäärmi mene jananename.

¹⁵ Yepä, cane weeme bau conocäorage yoogärenine weene poto gwidape bine ngene apecna-me. Cane conocäco jijaneninine weebibine, ingle naace gyene Acejiyame te cebine ai miijirage kaakesea itu näcäruji

¹⁶ Yeesu Keriso me ätyepäneji biname me äbitame gawe maramara biname bine ätityerame. Cane epu pana gäne Acejiyame me iiwäreja biname liyepu. Cane teeme Miiji Mene gawe maramara biname bine jaajananemune teepi te owecu gwidape pana äbitame Acejiyame täápume, lui poto cidi me tabe

---

* **15:12:** Yese: Yese lui Daawida me babe ge, piyepu Daawida lui Yeesu me kaakesaare ge.

ngenecu miiji me pa läbitepi, Aceji Seemo liba teebibine teeme täápume mara me jaawenemuge.

¹⁷ Yoo, cane gege gäne, ingle cane baborage kaakesea Acejiyame täápume ituge wawena Keriso Yeesu cama.

¹⁸ Cane weebibine jijenininine egä lica căme kokre name pi căme kaakesea baborage gyene, yepä Keriso babo kokre cebine itu năcărepi gawe maramara biname bine waadename teepi Acejiyame täápume ätrungame teeme gaabe cabu ot-nime. Peei te itu läbitepi căme mene piiyepu căme kaakesea cabu ca,

¹⁹ kokre owowä piiyepu ciitaca mule cabu ca, piiyepu Aceji Seemo me kokre cabu ca. Yoo, Yerusalemă cewe cabu ca ngălu Iluriku gawe ne oomlaname, cane iyeta pui gawe cabu itu totnăjumene biname bine iyeta poto ta jajanename Miiji Mene Keriso poto cidi me.

²⁰ Niinăce cabu ca căme singi puga ge Miiji Mene jajanename cewe maramara biname bine, lui cina lica ituge ätecija Keriso poto cidi me. Căme singi lui pui maramara cewe cabu puma kaakesea aged-name, cuta lica otni nuuja biname te luma Acejiyame me mene itu jaajananemepi.

²¹ Oogărăneji Mene te ai poto cidi me jiicenige egä,

“Lui biname bime bau lica ituge jajanena teeme poto cidi me,

teepi Miiji Mene ca pa jääpănepesi teebine,
piiyepu lui biname cina lica ituge ätecija,
teepi umle pa läbitipesi.”

Paulo Rooma Biname bine Jejemige Teeme Singi

Teebibine Ädärame

²² Yoo, bucurage padare cane liba singi ge otni weeme bau me, căme nuuja cewe cabu kaakesea name pi, cane pui padare äblicăco weeme bau me otni.

²³ Yepä, ai padare peei maramara cewe cabu lui kaakesea ne cane bepirine. Yoo, bucurage kămäge cama căme singi puga ge weebibine ädärame,

²⁴ cuta piyepu ai padare cabu cane otni mäne. Cane Spaniya gawe cabu me ädenine. Cane singi gäne weebibine gaabe je päpäname, piyepu weeme bau ca ätityera päpäname căme otni tääpume piyeme. Yepä, niinäce cane singi gäne matikolä miijirage padare cuta weene cama lenajame.

²⁵ Yepä căro, cane niinäce ädenine Yerusalema me Acejiyame me biname bine puma ätityerame,

²⁶ ingle naace gyene maramara ätrunga ingle Makedoniya piyepu Akaya gawe cabu teepi ngenecu gege cama mene itu jaatranepesi rarekaake otoname piyepu ätyepame owecumete biname bime bau me, lui piti nemi Yerusalema ätrunga biname bime ingle cabu.

²⁷ Teepi teeme singi cabu peei ne itu jaatranepesi, piyepu teepi miiji pepu wawename, ingle Israela biname cabu ca nuuja gawe biname cina ituge päpäna Acejiyame me miiji teeme seemo bime tääpume. Teepi peei name pi miiji cuta Israela biname bine ätityerame miijimiji gwidape ca teeme tääpe tääpume.

²⁸ Yoo, cane liba peei kaakesea ne pa yaapirepene piyepu iyeta otona rarekaake cängena teebibine pa yäcäremepene, cane piba pa

labyemärepenne Spaniya gawe me otnime piyepu weebibine gaabe cabu ädäráme.

²⁹ Piyepu cane umle gäne egä cane liba pa tädepene, cane weeme bau me pa tatyaramtepene iyeta Keriso me miiji cama.

³⁰ Cäme binamewale, mime Yageyame Yeesu Keriso name pi piyepu mime singi name pi, Aceji Seemo te lui mibibine itu nicäripi, cane weebibine jijenininine Acejiyame ne cane cama awejename cäme miiji täápume.

³¹ Teebine ewejaneye egä pui Israela biname Yuudea gawe cabu lui cina lica Yeesu Keriso täápume birige ätrunga, teepi lica cebine niiya me wawena. Acejiyame ne cuta ewejaneye egä teeme biname Yerusalema cewe cabu je, teepi ngenecu miiji cama pa yaawadepesi pui rarekaake bine lui cime ätityera gyene teeme täápume.

³² Acejiyame liba singi gyene, cane piba babo gege cama pa tädepene weeme bau me mime ngenecu apretnemalame.

³³ Yoo, Acejiyame lui te mibibine ngenecu poode nicärininuge, cane teebine ewejanenine iyeta weeme gome lenajame. Pepu pa läbitege.

16

Paulo Sebore Jewenemige Poto Rooma Ätrunga Biname bine

¹ Mime yepä ätrunga biname ngii Poebe tabe pa twaaclepi Rooma me. Tabe miijirage magebi gwene, lui te cängenarage kaakesea jaawenemuge Kenekrea ätrunga ingle cabu je.

² Weene teebine sebore jowenepeye, piba cängena tocanepeye weeme ätru-nga ingle cabu me. Mine Acejiyame me binamewale miiji mime yepä ne pepu ire jaatwusi. Teeme singi gwidape täápume weene utityäreye, ingle tabe bucurage biname bine ituge ätityera, cebine piyepu.

³ Sebore Akwila piyepu teeme coga Prisila täápume. Teepi cane cama gigri kaakesea jaawenäsi Yeesu Keriso täápume.

⁴ Teepi mameta budre jääpänäsi cebine ätityera name pi. Cane singi teebibine baborage eso ceerame, lica cane taatu, yepä ätrunga biname iyeta gawe maramara biname bime ingle cabu teepi cuta piyepu.

⁵ Cuta sebore pui ätrunga ingle biname bime täápume, lui cina teeme mete cabu labasecretnini-nusi irecu ätumutame.

Sebore cäme singi biname Epaenetus täápume. Tabe niinäce biname gyene Asiya Probins cabu lui te Keriso ne itu jitrunguji.

⁶ Sebore cuta Mariya täápume, tabe lui baborage kaakesea ituge wawena weeme täápume.

⁷ Sebore cuta Andronikus naabi Juniyas täápume. Teepi cäme Israela biname gegi, lui cina krokeciye mete cabu cane cama itu aanajuji mime ätrunga mule name pi. Teepi baborage ätyepäneji biname gegi, lui cina ätrunga biname me ituge äbita cäme niinäce gaabe me.

⁸ Sebore Ampliyatus täápume. Tabe cäme singirage biname gyene mime Yageyame täápume.

⁹ Sebore Urbanus täápume, tabe lui mine cama kaakesea biname gyene Keriso täápume. Piyepu sebore cäme ngenecurage biname Stakus täápume.

¹⁰ Sebore Apeles täápume, lui te Keriso ne ätrunga me apicetnera cabu ca tasatuji kokre cama. Sebore iyeta biname täápume lui cina Aristobulus me mete cabu yaacrajuge.

¹¹ Sebore Herodiyo täápume. Tabe cuta căme Israela biname gyene. Cuta sebore ätrunga biname bime täápume lui cina Narkisus me mete cabu yaacrajuge.

¹² Sebore Trupaena naabi Truposa bime täápume. Ai neeneni magebi cina mime Yageyame me kaakesea cąngena jaawenąsi. Cuta sebore căme ngenecurage biname Perisis täápume. Tabe miijirage magebi gwene, lui baborage kaakesea ituge wawena mime Yageyame täápume.

¹³ Sebore Rupus täápume. Tabe mime Yageyame me babo miijirage kaakeseayame gyene. Cuta sebore teeme mage täápume, lui te căme mage pana cebine itu ire natwepi.

¹⁴ Sebore Asunkritus, Plego, Hermes, Patrobas, piyepu Hermas täápume, piyepu iyeta ätrunga biname lui teeme inge cabu temi.

¹⁵ Sebore Pilologus naabi Juliya; Nereus piyepu teeme ngule; cuta Olimpas piyepu iyeta Acejiyame me biname lui teeme ätrunga inge cabu temi.

¹⁶ Weene weemeweme ajecletnąjineye gege cama. Keriso me biname cina iyeta maramara ätrunga inge cabu ca, teepi weeme täápume sebore mene ne jityepenisi.

Paulo Leta ne Umle Mene ca Ermuji

¹⁷ Căme binamewale, cane weebibine toraca jijenininine, cąngena ire pui biname täápume lui

cina biname bine maramara me jaawenemusi. Teepi biname bine mara walya gaabe yääcäremusi Acejiyame poto cidi me, siige poto biname bime ätrunga sabe jaawenemusi. Yepä, weebibine pepu lica ituge abiberäja; weene ten cama abasuta gone!

¹⁸ Biname lui cina pepu yaabiberäjemusi, teepi lica mime Yageyame Keriso tääpume kaakesea jaawenemusi, yepä teeme kaakesea lui teeme singisingi mule tääpume. Poto ngenecu onyaonya biname bine teepi yaangletnäjemusi teeme mitemite mene ca.

¹⁹ Yoo, iyeta biname cina cebine najanusu egä Miiji Mene te kokre cama yaanajuge weene Rooma ätrunga biname cama. Cane peei name pi mati gege lica gäne weeme poto cidi me. Cane singi gäne weene umle cama lenajame miiji mule poto cidi me, yepä umle cäco pana lenajame niiya mule tääpume.

²⁰ Piba Acejiyame lui te mibibine poode nicärininuge, tabe Satani me kokre ne pa yaapremalepi teebine gawe me wawename weeme tääpume. Mime Yageyame Yeesu me miiji te weene cama yaanajege.

²¹ Timoti lui te cane cama kaakesea jaawenemuge, tabe jiičenige sebore weeme tääpume. Cäme Israela binamewale Lukiyus, Yasona, pi iyepu Sosipata teepi cuta sebore jiiwenininisi.

²² Yoo, cane säne Tertiyus cuta piiyepu weebibine sebore jiiweninine mime Yageyame me ngii cabu. Paulo lui mene jiičenige, cane te yoogärenine weeme tääpume.

²³ Gayus lui me mete cabu cime ätrunga in-
gle biname cina labasecretninago, tabe cuta se-
bore weebibine jiweniniginige, cuta piyepu Eratus,
lui te rarekaake ire jaatwemuge ai babo cewe
täápume, cuta piyepu mime biname Kwartas,
teepi weebibine sebore jiwenininisi. [

²⁴ Mime Yageyame Yeesu Keriso me babo miiji
te iyeta weene cama yaanajege.]

Paulo te Acejiyame ne Ewepyeräjige

²⁵ Mine miiji Acejiyame ne awepyeräja. Teeme
kokre pisi nyene mibibine ätityerame mine ätrunga
cabu cängena lenajame. Teeme kokre tädenige
pui Miiji Mene cabu ca, cane lui jii cemune Yeesu
Keriso poto cidi me. Peei Miiji Mene te Acejiyame
me singi ne jaawabudnituge, lui singi poto cidi me
biname cina umle cäco yaacrajuge teeme niinäce
kaakesaare cabu ca.

²⁶ Yepä, ai padare cabu Acejiyame me singi
awabudnitäneji gyene. Teeme mename biname
cina teeme singi itu jii cemujisi Acejiyame me
Oogäräneji Mene cabu. Acejiyame lui iyeteta
gyene, tabe ätrunga biname bine ituge jaji teepi
iyeta gawecewe biname bine jananename egä:
Acejiyame singi iyeta biname bine waadename.
Tabe singi iyeta biname cina teeme mene acatame
teebine ätrungame.

²⁷ Yoo, Acejiyame taatu umle cama gyene iyeta
gwidape poto cidi me. Jamyacu apaçlyera lui
teeme yene iyeteta Yeesu Keriso me kaakesea
cabu ca. Pepu pa yaanajege!

Cane ngii Paulo, siige cäme mene ngälu peese.

Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbd2dfe4